

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-UTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
077 SZÁM - KIADÓHIVATAL 82 és 077 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Brassóban egy óra 70 lej
negyedévre 190, félre 380, egy évre 680 és 10 lej kézbesítési
díj. - Vidékre postai küldéssel 80, 220, 420 és 600 lej
Külföldre negyedévre 370, félre 720, egész évre 1400 lej

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI
CITE RADOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1, vagy annak
fiókjai veszik fel. APROHIRETÉSEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók

Dehogy is van joguk

panaszra Románia nemzeti kisebbségei-
nek! Paradicsomi nyugalomban, jóllétben
és boldogságban élnek, s a Madách Ádám
jával ők is elrebegethetik: „Ah élni, élni,
mi édes, mi jó és urnak lenni mindenek
fölött; érezni, hogy gondoskodnak felő-
lünk és mindezért csupán hálát rebe-
günk ahhoz, ki nyújtja mind e kéjekeket!
Valóban nem is tudjuk, hogyan jutott
eszünkbe, hogy sorsunk miatt panaszko-
dunk és hogyan vonakodhattunk mind-
ezideig attól, hogy hálátelten megcsókol-
juk azt a kezet, a kormány kezét, mely
a jósága és szeretete bőségszarujából min-
dennel a mi jó, kedves, drága és üdvöztető,
bennünket, nemzeti kisebbségeket elhal-
mozott! Micsoda megátalkodott hálát-
lanság!

Diamandi és Ungureanu liberális kép-
viselők a kamara szombati ülésén méltán
vetették a szemünkre, hogy nem tudjuk
megbecsülni a kormány atyai gondosko-
dását, s azt a szent és áldásos igazságos-
ságot, mellyel jogainkat erősíti és tisztel-
tetben tartja. Ha ők azt mondják, — hi-
szén Antonius szerint, derék, becsületes
férflak, — hogy nincs okunk és jogunk
panaszra, hogy egyáltalán nem vagyunk
elnyomva, sőt ellenkezőleg, kivált Erdély-
ben, több jogot, hatalmat, befolyást és
erőt élvezünk, mint maga a románság, ak-
kor megcségyenülten, s magunkmegadóan
kell elismernünk, hogy igazuk van. És
abban a pillanatban, amikor ezek az
urak a szabadságnak és a boldogságnak
ilyen ragyogó bizonyítványát állítják ki
számunkra, azt is be kell vallanunk, hogy
a békeszerződésekre és a gyulafehérvári
határozatra, melynek véletlenül ma van
az évfordulója, haszontalan önteltséggel
hivatkozhatunk. Minden úgy van jól, a
hogy történet, s ahogy történik, az anya-
nyelv jogának erőszakos elkobzásától a
földek és erdők kisajátításáig, a kisebbsé-
gi hivatalnokok nyomorba döntésétől a
kisebbségi állampolgárok lakásainak el-
rekvirálásáig, a falusi csendőrök akár-
hányának véres kardjától a jámbor és te-
hetetlen nép kisebb-nagyobb megsarcolá-
sáig.

Hogyan is juthatott eszünkbe az a bo-
tor gondolat, hogy a liberális kormány a
párisi szerződés határozmányait cinikus
nemtörődomséggel negligálta és hogy az
albajutjai törvénybeiktatott deklarációt
mint fölösleges és öt lendületében akadá-
lyozó ballasztot egy szerűen kidőta a
kormányozható léghajóból? Abban a bol-
dogságban, amit a romániai nemzeti ki-
sebbségek élveznek, mindezekre való-
ban nincs szükségünk, s csak mélyen fáj-
lalnunk lehet, hogy folytonos reklamá-
ciónkkal a kormánynak és pártjának ne-
hézséget és fájdalmat okoztunk.

Miután azonban a multat már a törté-
ténelem évlapjairól kitörölni nem lehet
bűnbánatunk és megtérésünk jeléül meg-
fogadjuk, hogy ezentúl mind a békeszer-
ződésben, mind a gyulafehérvári hatá-
rozatban, mind pedig a Románia alkot-
nyában körülírt jogokat úgy fogjuk tekin-
teni, mint amelyekre a hazai nemzeti ki-
sebbségeknek egyáltalán nincs szükségük,
mert a liberális kormány kegyéből azok-
nál sokkal többet és különbet élvezünk.

Ha azonban Diamandi és Ungureanu
urak egy kis összehasonlító tanulmány
alapján mégis arra jönnének rá, hogy

egyben vagy másban némi hátrányba vo-
nánk román polgártársainkkal, s a ro-
mániaságnak multibeli sorsával szemben, ak-
kor, szíveskedjenek ezt a tapasztalatuk-
kat szintén a parlament elé vinni. Legye-
nek ők is legalább annyira őszinték, mint

amilyenek mi vagyunk most, amikor
elbánszunk nekik, s amilyen őszintén és
meggyőződéssel vallják ők, hogy Romá-
nia nemzeti kisebbségeinek nincs okuk
panaszra.

A gyulafehérvári határozatok

Szétfoszlott sokak reménye a bál után

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósi-
tójától.) Hat évvel ezelőtt, december el-
sején, a csatlakozás alapjául Gyulafehér-
váron határozatokat hozott a románság.
Ezek közül a később törvénybe is iktat-
tolt pontok közül, emlékezés, s emlékeztet-
etés gyanánt a következőket idézzük:

1. Teljes nemzeti szabadságot az ősz-
szes együtt lakó népeknek. Minden nép
oktathatja, igazgathatja magát és bírás-
kodhatik saját nyelvén, saját kebeléből
választott egyének által és minden nép-
nek joga lesz képviseltetni magát a tör-
vényhozó testületekben és az ország kor-
mányzásában, az azt alkotó egyének szá-
mának arányában.

2. Egyenlő jogosultságot és teljes fe-
lekezeti autonóm szabadságot az állam
összes vallásai számára.

3. Egy tisztán demokratikus irányzat-
nak tökéletes megvalósulását a közélet
minden terén. Általános, közvetlen, egyen-
lő, titkos, községenkénti választójogot,
arányos módon, mindkét nem számára
21-ik életévvel, a községekben, megyék-
ben és parlamentben való képviseltetés-
hez.

4. Tökéletes sajtó, egyesületi és gyű-
lekezési szabadságot minden emberi gon-
dot szabad terjesztésére.

Szerb aknamunka Bulgária ellen

Pasicsék hivatalosan támogatják a bolgár emigránsokat — A bolgár köz-
lársasági párt elnökjelöltje: Sándor szerb király — A balkáni szlávok
egyesítésének terve szerb centralizmussal

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósi-
tójától.) A Brassói Lapok tudósítója
ma hosszabb beszélgetést folytatott egy
bolgár politikussal, aki a szerbeknek Bul-
gária ellen indított aknamunkájáról a kö-
vetkezőket mondta:

— Bulgáriában a nemzeti forradalom
még tavaly júniusban győzött Sztambu-
linszkyék zsarnok osztályuralma felett,
de a Cankov kormány azóta is állandó
nehézségekkel küzd. Az országot pacifi-
kálta ugyan, de külföldről kétféle fol-
lyik az izgatás, a forradalmasító törekvés.

Az orosz szovjet Bulgáriát sze-
melte ki lépcsőnek a Balkán meg-
hódítására.

s a bolgár kommunistákat hajóteher-
számra csempészett fegyverekkel és pénz-
zel támogatta forradalmi terveikben, más
oldalról pedig

Szerbia fenyegeti szomszédja
életét,

mert még annak mai tehetetlenségében
is retteg tőle.

— Belgrádban talált menedéket a
Sztambulinszky párt emigrált vezetősége
s a Pasics kormány mindennemű támoga-
tásban részesítette ezeket az emigránsokat,
hogy megdönthessék a nemzeti alapon
álló Cankov kormányt, s visszaállítsák
a régi paraszt-osztály-uralmat, mely a
maga önzésében a szerb zsarnokság alá
került Macedóniával nem törődik. Pasi-
csék bukása után és Davidovics rövid
kormányzása alatt kissé enyhült ez a for-
radalmi készülődés, mert a Davidovics
kormány megszakította az összeköttetést
a bolgár emigránsokkal. Ezek azonban
nem szüntek meg tárgyalni a radikálisok-
kal s ezek terrorszervezetével s midőn
már biztosnak látszott a Davidovics re-
szim bukása,

kikláltották a bolgár köztársas-
ságot,

amelynek elnökévé Obovot, a Sztambu-
linszky kormány volt földművelésügyi mi-
nisterét választották, Obov pedig kinevez-
te a forradalmi kormányt is. Így azután
Pasics visszakerülve kormányra már az
zal védekezhetett, hogy ő készen kapta a
bolgár forradalmi kormányzatot, mert ez
még elődje kormányzása alatt alakult
meg.

— Pasics és tábora most már teljes
erővel támogatja a bolgár emigránsokat
s állítólag kormányukkal írásbeli megál-
podást is kötött. A szerződés szerint a
szerb kormány kötelezi magát arra, hogy

Szerbia határain belül kiépíti a
bolgár emigránsok szervezetét,

hivatalos propagandát indít a Cankov kor-
mány ellen és katonailag is segíti a bul-
gár forradalmat, ha kitör. A támogatás
fejében a bolgár forradalmárok a bolgár
köztársaság elnökévé Sándor szerb ki-
rályt választják meg, ha a forradalom si-
kerrel jár.

— A szerb radikálisok végső célja,
hogy

a Balkán minden szláv népét szerb
uralom alatt egyesítsék.

Mint hogy a mai délszláv államokban a szer-
bek kisebbségben vannak és önerejük-
ből csak ideig-óráig tarthatják leigázva a hor-
vátokat, a bulgárokat akarnak új segítő-
táborokat kapni, akikkel Horvátorszá-
got teljesen leköthetik. De másrészt Ra-
dics és pártja, a horvát parasztpárt szin-
tén a balkáni szláv népek szövetséges ál-
lamát készíti elő, programjába vette Ma-
cedónia felszabadítását és Bulgária be-
vonását is ebbe az államszövetségbe. Csak
hogy a horvátok autonóm köztársaságok-

A lej Zürichben
zárlatkor 2.65

ből álló föderatív szláv Balkánért küzdenek, ennek az eszmének győzelme pedig örökre véget vetne az oly nehezen ki-küzdött szerb hegemoniának, Pasics bevallott élelcéljának. Az eszme ellen, a balkáni szlávok egyesülése ellen, nem mernek küzdeni, de nem is akarnak, kisajá-

titották tehát a horvát programot azzal a módosítással, hogy a szerbek valósítsák meg ezt a nagy délszláv államot, de nem föderatív szerkezettel, hanem szerb centralizmussal, melyet a többi szláv nép egymás ellen való kihasználásával tartathatnának fenn.

Milyennek kell lennie a jó közigazgatásnak?

A liberális közigazgatási reformtervezet, mint megírtuk, a legközelebbi napokban a parlament elé kerül; ez ad aktualitást az alábbi cikknek és az azt követő többi tanulmánynak, melyeket a közigazgatási reform-problémáról egyik belső munkatársunk írt, aki annakidején a szakirodalomban élénk részt vett a magyar közigazgatási reform előmunkálataiban. A most várt reform-tervezet természetesen minden részletében elhibázott, szerencsétlen alkotás; kétségtelenül reá fogják azt erőszakolni az országra, de ugyanolyan kétségtelen, hogy élete nem lesz hosszú, mert már előre bukásra van ítélve, mint minden liberális alkotás. A szakembereket most nem érdeklik meg, Erdély különleges, fejlett közigazgatására nincsenek tekintettel, színvonalát leszállítják, hagyományait megsemmisítik; de mivel végül a jobbnak mégis győznie kell, a liberális alkotás csődje után majd megjön az igazi reform szükségessége és lehetősége is.

S akkor majd méltánylásra találnak ezek a komoly, érett reformgondolatok is.

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) Mivel az állami akarat és az állami közigazgatás a nemzeti erő két különböző megnyilatkozása, a politikát a szoros értelemben vett közigazgatástól el kell választani. Egy ideálisan alkotmányos országban csak az állami akarat irányíthatja a politikát, viszont a közigazgatás szervei ettől függetlenül a nemzeti élet fejlesztésével, erősítésével foglalkoznak és a polgárok közszabadságait biztosítják.

A vármegyei élet pezsegjen a politikai szerepléstől, de a közigazgatást, amelynek teendői egészen elütnek a politikától, ki kell ragadni az önkormányzat államjogi tevékenységi köréből.

A vármegyék politikai szervezete legyen decentralizált. Ennek legtisztább alakja az önkormányzat. A vármegyék részesüljenek autonómiában.

Minden községnek legyenek önkormányzati szervei, amelyeknek hatásköre élesen elválasztandó a rendes közigazgatás szerepétől. Ennek a vármegyei autonóm hálózathoz ne a prefektus legyen a feje, hanem a vármegyei közgyűlés, melynek elnöke. A vármegyei gyűlés tagjait általános titkos szavazással kell megválasztani. Ezeket a bizottsági tagokat a rendes országos képviselőválasztók válasszák oly módon, hogy például minden ötezer képviselőválasztóra egy vármegyei bizottsági tag essék. Az elnököt azután a vármegyei bizottsági tagok saját kebelükből választják meg.

Minden autonóm vármegyének befolyása legyen a törvényalkotásra. A vármegye közönségének alkotmányos joga legyen, hogy az autonómia körébe vágó kérdésekre nézve országos szabályrendeleteket indítványozhasson. Ha az ország valamennyi vármegyéje az indítványban hozott határozatot kölcsönösen megtárgyalta és jóváhagyta, a belügyminiszter utján a parlamenthez kell azt áttenni. A parlamentnek azután kötelessége legyen az országos határozatot letárgyalni, elfogadni, vagy visszavetni. Ennek a jelentékeny újtásnak két nagy fontossága volna. Először is a parlament az ország közvéleményéről és kívánságairól mindig tudomást szerezne, másodsor a törvényhatóságok jótékonyan befolyásának az alkotmányos életbe, s a törvényelőkészítés munkálataiba.

A vármegye autonóm hatáskörébe tartoznának a képviselőválasztások teendői is. A választók összeírása, nyilvántartása, a választás napjának kitűzése, a választások végrehajtása és ellenőrzése. Az illetőségi és az állampolgársági ügyek végleges elintézése, s mindama politikai természetű teendők, amelyek a vármegye autonóm ügyét érintik. A vármegyék széleskörű önkormányzatával, s politikai hatáskörével szemben állana a közigazgatás. A közigazgatás feje a vármegyei prefektus volna, akit a belügyminiszter nevez ki. A közigazgatás vármegyei, járási és községi hivatalnokainak a kinevezése is a belügyminiszterrel illeti. Csak amíg a prefektusok hivatása a kormányválságai megszűnik, ad-

dig a közigazgatás többi alkalmazottainak kinevezése életfogytig tart.

A prefektus, mint a kormány bizalmi férfia, az autonóm vármegye és a kormány között állandó közvetítő szerepet foglal el. Ezenkívül ellenőrzi a vármegyei közigazgatás menetét. A közigazgatási alkalmazottak előléptetésére nézve indítványt tesz a belügyminiszternek, viszont a hivatásokkal szemben fegyelmi joga van, súlyosabb esetekben a vétkes alkalmazott ellen felfüggesztést is elrendelhet.

A tisztviselők fegyelmi ügyeit egy társas független bíróság intézze el, amelynek tagjai szavazattöbbséggel hozzák meg fegyelmi ítéleteiket.

A közigazgatás reformja megköveteli az alkalmazottak szakképzettségének emelését, az egységes közhivatalnoki kodex megalkotását, amely nemcsak az alkalmazottak kötelességeit és jogait határozná meg, hanem gondoskodnának anyagi helyzetéről, előmenetelének szabályozásáról és nyugdíjáról intézményes rendezéséről.

Az Országos Magyar Párt munkája a zetelaki tűzkárosultak érdekében

Az eddigi gyűjtések eredménye — A Brassói Lapok segélyakciója

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) Mikor a pusztító elem rémes színjátéka lezajlott az udvarhelymegyei Zetelaka községben és a lángok elhamvasztották a szép székely község egy részét, a Magyar Párt, a Brassói Lapok és az udvarhelyi ügyvédi kamara voltak az elsők, akik a szerencsétlenül járt leégettek segélyére siettek. Az Országos Magyar Párt és ennek udvarhelymegyei tagozata, valamint a Brassói Lapok kérésére a környékbeli községek kinyújtotta segítő kezét a balsors által sújtott testvéreink felé, és a nehéz idők dacára egyre újabb és újabb önkéntes adományok gyarapították a segélyezési akció erőforrásait. Értékes segítő társat kaptak a tűzkárosultak érdekében dolgozók a marosvásárhelyi »Székelyföld« derék szerkesztőségében mely a kiváló Hajdu István dr. vezetése és a Magyar Párt égisze alatt rendezett művész-estélyével tekintélyes összeget juttatott a szerencsétlenül járt zetelakaiak felsegélyezésére. Időközben megalakult a vármegyei hivatalos jellegű segélybizottság is a prefekt és subprefekt elnöksége alatt és ez is munkához látott. Mikor most nem régebben a hivatalos bizottság a törvényre és rendeletekre hivatkozva érintkezésbe lépett a társadalmi akció irányítóival és felhívta őket a begyűlt összeg beszedésére, egy kis disszonancia ékelődött bele az emberbaráti munka összhangjába. November hó 30-án a keletkezett félreértések elsimultak, a Magyar Párt, Brassói Lapok és Székelyföld megbízottai Grandpierre Emil központi ügyvezető elnök és Szakáts Péter udvarhelymegyei tagozati elnök vezetése alatt beható eszmecsere folytattak az udvarhelymegyei alispánnal és annak rendjén meggyőződtek a felől, hogy a tűzkárosultak érdekében tett és szándékolt intézkedések körül keletkezett nézeteltérések kiegyenlíthetők és ez a kiegyenlítés nyomban meg is történt. Megállapodás létesült arra nézve, hogy a vármegyei segélybizottságba a Magyar Párt udvarhelymegyei tagozata is delegál nyolc tagot és az így kiegészített segélybizottság fogja intézni a segélyezés nagy munkáját, melynél irányító elvként fogadtatott el, hogy a károsultak viszonyainak és igényeinek méltányos figyelembevételével állapítatik meg, hogy ki kapjon anyagokban és ki készpénzben támogatást. E megegyezés után aztán a begyűlt pénzeket a tár-

A közigazgatási tisztviselők minősítés kérdése is — egész új alapokon — rendezést követel. Minthogy a közigazgatási teendők napról-napra szocializálódnak, a nemzetgazdasági elemek mindinkább benyomulnak a szoros értelemben vett közigazgatás feladatkörébe. A modern közigazgatási hivatalnoknak egyoldalú jogi képzettsége már nem felel meg a követelményeknek. okvetlenül szükségük van közgazdasági ismeretekre. Mivel a jövő közigazgatásának produktívnek kell lennie, vagyis feladata lesz az önkormányzatnak szociális és kommercialis tartalommal való telítése, közszéki haszonhajtó üzemek létesítése, szükséges a közigazgatási hivatalnok gyakorlati irányú kiképzése is. Elő kell készíteni az adminisztrációt a termelő kommunális közigazgatás teendőire.

Az elmondottakat összefoglalva, amíg a vármegyék autonómiáját követeljük, addig a közigazgatás államosítását szintén kívánjuk. A közigazgatás reformjáról szóló törvény, ha az állam belső életében egészséges viszonyokat akar teremteni, válassza szét a politikai organumot a közigazgatás funkciójától. Mind a két hatalomnak a községtől kezdve fölfelé külön szervei legyenek, melyek egymás mellé rendelve koordinált viszonyban álljanak.

A közigazgatás alkalmazottai kinevezés alapján legyenek a status hivatalnokai. A kinevezés ellensúlyozására szükségesnek tartjuk a szolgálati pragmatika pontos megállapítását, a szakképzettség emelését, a fegyelmi jog szabályozását, s általában a közhivatalnoki ügyrend tüzetes megalkotását.

T. D.

sadalmi akció vezetői a Magyar Párt udvarhelymegyei tagozatának elnöke, Szakáts Péter rendelkezése alá bocsátották és megejtették az eddigi munka lezárolását.

A lezárolás szerint az Országos Magyar Párt központi vezetősége utján begyűlt eddig 114964 lej, a Brassói Lapok utján 78738 lej, a Székelyföld utján 76841 lej és a Magyar Párt udvarhelymegyei tagozata utján 22762 lej. Minthogy a Brassói Lapok és a Székelyföld is a Magyar Párt rendelkezésére bocsátotta a befolyt összegeket, az Országos Magyar Párt által a zetelakaiak felsegélyezésére összehozott készpénz összege eddig 293305 lej tesz ki. Ehez járul még tekintélyes mennyiségű építőanyag és élelmiszer, amit szintén a Magyar Párt juttat a szerencsétlenül jártak támogatására.

A Brassói Lapokhoz befolyt adományok átvételét a Magyar Párt udvarhelymegyei tagozatának elnöke az alábbi nyugtával ismerte el:

Elismervény.

Alólirott Szakáts Péter, az Országos Magyar Párt udvarhelymegyei tagozatának elnöke, elismerem, hogy a »Brassói Lapok« szerkesztősége részéről, mint a zetelakai tűzkárosultak javára rendezett gyűjtés eredménye, 78738 (hetvennyolcezer hétszázharmincnyolc) lej, az Udvarhelymegyei Takarékpénztárhoz nemre lefizettetett.

Székelyudvarhely, 1924. nov. 29-én.

Sz. Szakáts Péter s. k.

A magunk részéről ezzel a segélyezési munkákat nem tekintjük befejezettnek, mert arról a szomorú tényről kellett meggyőződnünk, hogy a kár a legszerényebb becslés szerint is meghaladja a tízmillió lejt. Ép ezért bizó reménykedéssel hívjuk fel mindazokat, akik még nem siettek a zetelakai tűzkárosultak segélyezésére, juttassák önkéntes adományaikat hozzánk, mi viszont a Magyar Párt udvarhelymegyei segélybizottság rendelkezése alá fogjuk a befolyó összegeket bocsátani.

Tüdő = ellen ténylesen bevált VERTES gyógyszerész Mészáros - szörp. Teljes kurára rendszeren szükséges 4 üveg ára 390.- lei bérmentve. VERTES Lajos Sas-gyógyszertára Lugos, 201. sz.

Allitsanak fel panamaminiszteriumot!

A kamara ülése

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kamara mai ülésén két ellenzéki szónok beszélt.

Az első Ciurulescu nemzeti párti képviselő volt, aki beszéde elején a felirati vita folyamán elhangzott liberális felszólalásokkal vitatkozott, majd gunyos hangon áttér az utlevélpanama ügyére, s beszédét ezzel fejezte be:

— A liberális kormány igen okosan tené, ha a felgyülemlett panamafegyverre való tekintettel külön panamaügyi miniszteriumot állítana fel, s annak vezetésével Alexandru Vaitoianu tábornokot bízna meg.

Az ülés második szónoka Madgearu, a parasztpárti temperamentumos vezére volt, aki nem takarékoskodott az igazságokkal.

— A királyi trónbeszéd — mondotta — Romániában igen furcsa módon készül, s ez a mód alkalmas arra, hogy elhomályosítsa a korona fényét, eltakarja a király személyét ami feltétlenül hátrányos az uralkodóra. Angliában a trónbeszédben azt mondja a király: »Kormányom ezt vagy azt akarja.« Nálunk ez másképpen van.

— A liberális kormány — folytatta Madgearu — igyekszik külpolitikájában is azt a módszert érvényesíteni, amelyet belpolitikájában használ. De azt nem veszi figyelembe, hogy ha a román népet hangzatos szövegekkel el is lehet kábitani, a külföldet ilyenekkel félrevezetni nem lehet.

— A liberális kormány külpolitikai sikert felmutatni nem tud. Olaszországhoz, Jugoszláviához, Csehszlovákiához való viszonyunk labilis és a londoni konferencián sem tudta Bratianu Vintila a román igényeket érvényesíteni, s így történt meg, hogy Románia háborús követeléseit ma elvesztettnek kell tekinteni.

Majd áttér a kormány gazdasági politikájának bírálatára, s leszögezi, hogy Bratianu Vintila ahelyett, hogy közvetlenül a külföldi érdekeltségekkel tárgyalna, apro közvetítők segítségével veszi igénybe, Romániának kölcsönre van szüksége, de mi itt benn az országban sohasem tudtuk, vajjon Bratianu Vintila kért-e kölcsönt, vagy nem, viszont tudjuk azt, hogy Románia kölcsönt nem kapott.

Mikor beszédében Madgearu idáig ért, hét óra lett, az elnök váratlanul bezárta az ülést, s így Madgearu beszédének folytatása a legközelebbi ülésre marad.

Szász Zsombor cikke a „Times”-ben

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szász Zsombor, a Londonban élő volt magyar országgyűlési képviselőnek a »Times»-ben megjelent egy cikke, amely rámutat az elszakított területek magyar kisebbségének túrheletlen helyzetére s felveti a kérdést, hogy vajjon az új angol konzervatív kormány politikája Európa tényleges talpraállítását akarja-e vagy sem. Ugyanis a genfi jegyzőkönyv nem ezt akarja. Rámutat a cikk, ha a békét és békeszerződéseket említik, akkor Angliában a versaillesi szerződésre és a német jóvátételre gondolnak s azt hiszik, hogy a béke fenntartása kizáróan ettől függ, holott

a Balkánon, Macedóniában és Montenegróban a helyzet ma is épp olyan veszedelmes, mint a háború előtt volt

s van-e tudomása az angoloknak arról, hogy Európában 50 millió kisebbség a leg sanyarubb helyzetben él s a kisebbségi szerződést többé-kevésbé nem hajtják végre. Szerinte a békét csak a békeszerződések revíziója biztosíthatja. Szász Zsombor levele élénk visszhangot keltett az angol közvéleményben. A »Westminster Gazette» hosszabb cikkben foglalkozik a levéllel és arra a megállapításra jut, hogy a béke legfontosabb biztosítéka a békeszerződések revíziójának lehetősége, a minnek útját vágná a genfi jegyzőkönyv.

Ma délután uiból iskolaügyi tanácskozások voltak

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kamara mai ülésének tartama alatt a parlament épületének egyik külön szobájában hosszas tanácskozás folyt a kisebbségek képviselői és Angheliescu közoktatásügyi miniszter között a kisebbségi oktatás kérdéséről. A tanácskozásról és a megbeszélésekről semmiféle szivárgott ki, mert a miniszter hangsúlyozottan felkérte a kisebbségek képviselőit, hogy a tárgyalások anyagáról ne hozzanak semmitse nyilvánosságra.

A miniszter reméli, hogy a tanácskozások a hét közepéig annyira előrehaladnak, hogy már csütörtökön vagy pénteken a minisztertanács elé terjesztheti a kész iskolai törvényjavaslatot, s azután bővebben fog nyilatkozni arról a sajtó képviselői előtt is.

A fogarasi földpanama

Kijátsozta a prefektus a hivatalnokokat — A miniszter is személt huny a jogtalanságok előtt — A magyar köztisztviselő ne kapjon földet

FOGARAS. (A Brassói Lapok munkatársától.) Fogarason nagy a zugolódás az állam funkcionáriusai között, az úgynevezett fogarasi földpanama miatt. A földpanama-aktív előidézője C. (állítólag Constantin a keresztnéve, de biztosan nem lehet tudni) öpfektsége, akinek beható munkásságával keresztül sikerült vinnie, hogy az építkezni szándékozó, igényjogosult köztisztviselők orra elől elvették a földet.

Ugy történt a dolog, hogy a járási földosztó bizottság elhatározta, hogy az állami hivatalnokok lakóházépítési céljaira kisajátítják a vasuti állomás és a város vége között elterülő földterületet. A terv ellen a terület lakói tiltakoztak Radovics vármegyei prefektusnál, még pedig olyan hatáson, hogy a prefektus maga járt közbe a kisajátítandó föld másutt való kijelölése érdekében. A prefektus intervenciójára a földművelésügyi miniszter, akit Radovicshez rokoni szálak fűznek, erre ötven hold földet jelölt ki az állam birtokából a tisztviselők között való kisajátításra.

Ezek után a járásbírói kisajátító bizottság 1924 február 15-én kelt 33. számú jegyzőkönyvében összeállította az igényjogosult funkcionáriusok névjegyzékét. Később május 25-én felvettek még a névjegyzékbe néhány tisztviselőt, s ezzel a 150 nevet tartalmazó lista véglegesen approbatott.

A mérnöki hivatal ezután annak rendje és módja szerint felparcellázta a szóban levő 50 holdnyi földterületet, az igényjogosultak azoiban parcelláikat már nem vehették birtokukba, mert

a kisa átított földnek a kiosztása egyre késétt-késétt, míg végre egészen elmaradt.

Hogy miért késétt, hogy miért maradt el. Azt csak az Isten, a prefektus és a gazdasági tanácsos tudja. Utóbbi személyiség azt a jogtalanságot követte el ugyanis, hogy

maga foglalta le a véres verej-tékkal kinlódó, ezerszeresen megcsufolt köztisztviselők részére kisajátított földet.

Majd kiadta dézsmára Fogaras város és Galac község lakóinak, akik hagyományával, burgonyával és kukoricával ültették be a földet. A legszebb a dologban az, hogy

Constantinescu föld ügyelészügyi miniszter is szankcionálta ezt a jogtalanságot,

azáltal, hogy júniusban, midőn a liberális rendszernek ez a legravasabb reprezentánsa Fogarason járt, úgy rendelkezett, hogy miután a tisztviselőknek ítélt földterület be volt vetve, annak kiosztása — elmaradhat őszig. Ugyanakkor azonban az orthodox görög keleti egyház és Borsea esperes szenátor birtokba vette és használhatta a részükre kiosztott föld darabot.

A tisztviselők pedig szépen vártak a házépítéssel őszig. A falevelek lehullása azonban megint csak nem juttatta őket jogos földjük birtokába, s kiderült, hogy egy olyan hatalom működik ellenük, amellyel szemben tehetetlenek. Ez a hatalom Radovics prefektus volt, aki-

sehogysem észlelt, hogy magyar köztisztviselők is építkezni akarnak a roman állam földjén,

meg azután azt is fájlalta ez a pöttömnyi kis vidéki tirannus, hogy a kisajátítást a járási kisajátító bizottság az ő legfelső beleegyezése nélkül merészelté véghezvinni, ezért tehát odahott, hogy a már kisajátításra került földterület adományoztassék Fogaras községnek, s a község adományozza azután a prefektus szerint arra érdemes hivatalnokoknak. A prefektus persze mindezt csak azért csinálta, hogy revízió alá vehesse a funkcionáriusok listáját és saját, jólfelfogott érdekét harmóniába hozhassa az igényjogosultságnak, szerinte alacsonyabbrendű szempontjaival.

Midőn az agrárreform ezen módosításáról az igényjogosult tisztviselők tudomást szereztek, küldöttségileg megjelentek dr. Pop Joan polgármesternél, aki kijelentette, hogy

a városnak ez az ágában sincs elvenni a tisztviselőktől a már nekik ítélt földet s az egész ötlet csak a prefektus agyában születt meg

aki az egész manőverből nyilván csak önmagának akar hasznot kovácsolni.

A tisztviselők most a kormányhoz intézett memorandumban tárták fel orvoslást sürgető sérelmeiket. De amíg a kormány orvosol, addig a prefekt az ur Fogarason, s biztos, hogy tél, tavasz, és nyár is elmúlik az Olt felett s a tisztviselők, még mindig hiába várják a törvény szerint nekik járó földet.

GALVANI

A LEGJOBB ELEM

Gyártja: „Galvani” gyár,
Cimişoara.

A BRASSOI LAPOK IRODAI

Előjegyzési naptára

nem hiányozhatik egyetlen íróasztalról sem. Izléses, tartós kiállítás.

Ara 25 lej.

50 darabon felüli megrendelésnél tesszuszerinti cég vagy reklámszöveget nyomunk díjlanul a hátlapjára.

Póstai

megrendeléseket azonnal elintézt a Brassói Lapok könyvosztálya.

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP

Kossuth- emlékkiállítás

Felszabadult a Kossuth-hagyaték a harmincéves zárlat alól

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az elmúlt március 21-én volt harminc esztendeje annak, hogy Kossuth Lajos Turinban a Teremtőnek visszaadta lelkét. Soha még országnak akkora gyászja nem volt, mint az akkori Magyarországnak és soha még nemzet nem érezte oly fájón, hogy első fiának hazájától távol kellett kielehelnie lelkét. S most harminc esztendő múltán felpattantak azok a zárlatok, amelyek hét lakat alatt tartották Kossuth életének hagyatékát, s a Magyar Nemzeti Múzeum a nagy anyagot más értékes relikviákkal kiegészítve nemrégiben kiállította a Múzeum kupolatermében. Így tisztán és a maga teljességében előttünk áll ama embernek élete folyása, akihez fogható hasonló népszerűség és megtiszteltetés a külföld részéről még egy magyar halandónak sem jutott.

Kossuth zsebdírája

Es a teremben sorra felvonulnak az emlékek. Aranyhímzésű selyemszalag, rajta a felírás: „Von Frauen Wiens: A zászlón volt ez, mellyel a lelkes bécsi nők fogadták az emlékezetes március 15-én Kossuthot. Azután érdekes régi metszetek, gunyiratok, tréfás képek. Az egyikben például Metternich miniszter ugrik meg a Kossuth által felzúgított bécsiak elől. Egy másik szekrényben még tin-tás a toll, melyet Kossuth használt. Egyszerű kis fémtollszár. Bezzeg, később halomszáma kapta az ajándék aranytollakat. S egy kis zsebdíra — itt húzódik meg. Egyetlen emléktárgya ez Kossuthnak, melyet a törökök annak idején nem szedtek el tőle. A Brassói Lapok munkatársa érdekesnek tartotta feljegyezni Kossuth későbbi írását ez óra soráról s ha nem tévedünk, Kossuthnak egy kis kézirata legelőször a Brassói Lapok hasábjain jelenik meg nyomtatásban. Ime Kossuth gyöngybetűtől miről szólunk:

— Zsebdíráim kormányzókoromból. Török földre menekülvén minden török tisztt, kivel érintkezésbe jöttem, emléket rekvirált. Mindenemből kifosztottak már, csak ez a zsebdíráim maradt. Mikor a sor egy hadnagyrá került: „Hát nekem mit adsz? — kérdezte. — Oda nyujtottam neki órámat, megnézegette. „Nincs szebb órája? — Nincs. — Nekem van, én ilyet nem hordanék. — Nem kell Visszaadta. Megköszöntem.

Erdély ajándékhirdje

Szép körbe kard látható alább. Elefántcsont-markolattal és ezüst hüvelylyel. E karddal Erdély ajándékozta meg Kossuthot, s ő sajátkezű feljegyzéseivel ismerteti a kard történetét. Szerinte a kardot még valamikor Bethlen Sándor használta volna és később is híres erdélyi kezekben foroghatott. A múzeum ezzel szemben kétségkívül megállapította, hogy ezen kard XIX. századbéli munka, úgy, hogy e helyen Kossuth informátorai alkalmasint tévedtek.

Kossuth Angliában

Se szeri, se száma az üdvözlő iratoknak, a hódolatból felajánlott díszmunkáknak, melyekkel Albion fiai fogadták a szigetre lépő Kossuthot. Az akkori angol sajtó egészen lázba hozta a nagy esemény, hogy Kossuthot angol földön üdvözölheték, s egész gyűjtemény látható az angliai sajtó cikkeiből és illusztrációiból. Az angolok valószínűleg körülrajongják Kossuthot, a legszébb selyemre nyomatták üdvözlőüket, s egyes városok még díszpolgári oklevelüket is átnyújtották. Híres angol emberekkel került össze Kossuth, így Cobden Richárddal is, s e híres angol tudós egy Kossuthhoz intézett eredeti levele is a kiállított tárgyak közt van. Egy kis füzet egy pályanyertes aranyéremmel kitüntetett költeményt tartalmaz, írója benne azt a jelenetet örökítette meg, amikor Kossuth a nagy angol költőnek Burns-nak a sírját látogatta meg. Érdekes — egy fából készített kis szekrényke, mely egy tipikus angol emeletes favázas házat ábrázol. Ez Shakespeare stratfordi szülőháza, valószínűleg kis könyvszekrény, s benne egy teljes Shakespeare díszkiadás. Ezt is angliai tisztelődől kapta Kossuth Lajos.

Franciák és olaszok rokonszenve

1851-ben Napoleon Lajos nem engedte meg Kossuthnak, hogy francia földre lépjen, de Kossuth proklamációt intézett hajójáról Marseille népéhez. A Londonba menekült francia politikusok pedig üdvözlő iratot intéztek hozzá s hány vers és himnusz sengette Kossuth népszerűségét, angol, fran-

cia, spanyol, olasz nyelven. Janine francia regényíró magyar tárgyú és Eljen a regényét sajátkezűleg Kossuthnak dedikálta. A sok érdekes írás közt is kiválik De Amicis apróbetűs levele. „A szív” írója pár nappal Kossuth halála előtt írta levelét, s jókívánatait fejezte ki benne. Carour gróf olasz miniszterelnök pedig II. Viktor Emánuelhez szóló meghívót küldött számára.

Kossuth Amerikában

E csoportban is az üdvözlések töltik meg a szekrények javát, s a legkülönbözőbb és értékesebb-értékesebb ajándékok jelöl, hogy Kossuth lényé még a legegyszerűbb amerikai polgárokat is mennyire befolyásolta s nevének varázsa mindmáig mennyi szolgálatot tett hazájának az amerikaiaknál. Kossuthot már ismerték hírből, de közvetlenül szónoklatai révén ragadtatta el angol hallgatókat úgy az ő, mint az újvilágban Beszédelte tartalmazó számos angol könyv foglalt helyet a szekrényekben, s közöttük vannak angol iskolás könyvek is, melyekben a tökéletes szónoklat példaképekül Kossuth beszédei szerepelnek.

Érdekes Washington kardja. Az Egyesült Államok kormányza tartotta Kossuthot méltónak arra, hogy a legnagyobb amerikai kardját az ő kezébe adja. Egy hatalmas zászlóra három alak van festve: Washington, Mozes és Kossuth. Ezt a baltimorei szobakörműves páholytól kapta.

Turinban a kiegészítés után

E fejezet Kossuth életének már sokkal nyugalmasabb fázisát mutatja. Bár ő bizonyára fájdalommal gondolt a kiegészítésre, mely az ország számára csak amolyan fél-függetlenséget jelentett. Itt szerepelnek az íratim az emigrációból különböző kiadásai, s azok francia, angol, német kötetek. De itt vannak Kossuth egyéb könyvei is, melyek íróasztalán hevertek. Kossuthot a legtöbb könyv komolyan foglalkoztat. Szembeszállt írójuk állításaival, s egyes felfogásokkal szemben keményen fellépett, s polemizáló megegyezéseivel a margókat is sűrűn teleírta. Széchenyi könyvében egy helyt annak németes kiejtése fölött gunyolódik. Görgeyt pedig homlokegyenest ellenkező állításokkal cáfolja meg. Hegel filozófiai könyvében egy helyen például ilyen megjegyzés van:

„Ho-hó! — Unsinn.

Itt van Darwin angol könyve a származásról, benne Kossuth angol észrevételeivel, Haeckel könyve németnyelvű bejegyzésekkel, francia, olasz, kötetek, francia, olasz hozzászólásaival eredeti, a minden iránt érdeklődő és mindenben otthonos és éles szemű Kossuthnak.

A családi relikviák másik oldaláról mutatják be Kossuthot. Arcképeit látjuk fiatal korából, sok sok elrajzolt kontár metszetet, de látunk már fényképeket, ahol még férfiul ereje teljében van, s fekete körszakál-összefolyva sűrű hajával, nem mindennapi foglalatát adja átható szurós és mégis megnyerő tekintetének. Azután az ősz Kossuthot látjuk. Enyhe, nyugodt arca alig mutatja a múlt küzdelmeit. Ebből a korból maradt fenn fiának, Kossuth Ferencnek apjáról készített mellszobra carrarai márványból kifaragva. Az utolsó képe már alig övé a halottl maszk egészen más jellegű fejet mutat, mint amilyet a látott képek nyomán Kossuth fejről elképzelünk. Becsott arc, becsott szemhéjak, mély szemgödörben, s a hajdan híres szép lobogó Kossuth-szakáll helyén, rövid, kusza szőrszálak tapadnak az arcra.

A kormányzó halála

Kossuth meghalt, s az olasz lapok felajdultak a halálhíre. Itália halottjának tekintették a turini remetét, s gyászkeretben hozták halála híreit. A magyar sajtón kívül talán még Amerika lapjai nyilatkoztak meg legközvetlenebbül az igaz részvét hangján. S a magyar városok, amelyeknek kutyabőrbe kötött üdvözlő irataiból és pergamentre írt díszes okleveleiből két halmozott láttunk a kiállításon, siettek díszpolgárukról külön gyászlevelet kiadni.

Kossuth-relikviák

Régi megadagult írásu papírlap hever az egyik asztalon. Kossuth iskolai bizonyítványa az eperjesi lyceumból. Már száz esztendeje is elmúlt annak, hogy osztályának első eminens diákja volt. Itt van a százesztendő ügyvédi diploma is és ifjúkori dolgozatok,

értékezesek a legkülönbözőbb témakörrel. A múzeum látogatói olvashatják Kossuth eredeti leveleit és közéletünk napjainak hozzáintézett sorait. Petőfi Sándor levelében Bem hadseregében való elhelyezését kéri, s bámulatos, hogy a nyughatatlan véré költőnek, milyen rendes és milyen szép írása volt.

Láttuk a Kossuth bankóknak is egy sorozatát. S egy tízforintos bankjegyet is, melyből már csak két megmaradt példány ismeretes. Ezeknél az elértéktelenedett bankóknál már csak azok az akták szomorubrubhak, melyek a világiós fegyverletétől kórról jöttek létre.

Ghica román herceg levelei

Az egyik egy kisebb, francia nyelven írt levél. Ghica János herceg ebben egy kíváncsi újságcikket küldött meg Kossuthnak, másik levele pedig a dunai konföderáció tárgyában intézte Kossuthhoz 1850 nov. 18-iki konstantinápolyi keltezéssel.

A bankjegy-pör

1860-ban Kossuth Londonban bankjegyket nyomtatott. Emiatt az osztrák kormány perbe fogta s az angol kancelláriai bíróság el is ítélte Kossuthot illetéktelen pénzkibocsátásért. A pénzbírságot azonban lovagiasan III. Napoleon és Cavour tették le Kossuth helyett s bankjegyeknek pedig az angol bank olvasztokemencéjében kellett elhamvadniuk, hogy csak egy-két darab maradjon meg belőlük múzeumi érdekességek.

Ilyen kuriozitások mellett a kiállítás látogatója már csak futó pillantást vethet még egy Jósika, egy Klapka vagy, akár egy, Túr István levelére is, s alig méltányolhatja már azokat az értékes proklamációkat, amelyeket a folytonos cselekvésben élő Kossuth az Olasz, illetőleg a Poroszország ellen harcoló magyar katonákhoz intézett.

A tudós Kossuth

De a politika mesgyéjét járó Kossuth mellett itt látjuk a botanikus, fizikus, s csillagász Kossuthot is. Csiga, kagyló és kövületgyűjteménye mellett ki van állítva mutatóna növénygyűjteményeinek néhány, így Ritka épségben megmaradt növények, s a le hető legrendesebben leragasztva a papírra, akárcsak egy szorgalmas mai gimnazista csinálta volna. S aláírva Kossuth Lajos betűivel: Gesztenye bokrétafa, Kolompír Csucsor, Szép Ezüst-Harasz.

Szegény Kossuth apánkat sokszor talán a reményvesztés vitte rá, hogy olyan világban keresse élete örömét, mely sohasem maradt háládatlan hozzá.

A. OSZT.

Férfiöltöny
L 1960

élti raglán
L 2800

Teveször mellény
L 975

NEUMANN M.

ruhatelepe
BRASSÓ

B. oszt.	Uriszabóság
C. oszt.	Külföldi gypju-szövetek engros és detail
D. oszt.	Urdivat. Habigkalapok. Zephiring, nyakkendők.

Hirneves jogászok bátran ajánlják,
mert hisz FARMODONI jogkrémnek
[nem találják mását.]

789

A BRASSÓI LAPOK ERDÉLYI HIREI

Brassó

— **Rendbejött a vasúti forgalom.** Az elmúlt heti havazások folytán elakadt vasúti közlekedés végre teljesen visszatért a normális mederbe. Ma már a román államvasutak területén az egy Medjidia-Basargie vonal kivételével mindenütt rendesen járnak a vonatok.

— **Székely Béla előadása.** Székely Béla a hétfőn elmaradt előadásait a jelzett program szerint kedden délután tartja meg.

— **Új kenyér árak.** A lisztárak tartós emelkedése miatt a brassói városi tanács december 2-től kezdve a kenyérárakat felemelte és pedig: 1 kg. fehér kenyér árát 14.50 lejre, félbarnáét 13.50 lejre. A barna kenyér ára egyelőre változatlan marad.

Kolozsvár

— **Dr. Bródi Miklós balesete.** Dr. Bródi Miklós a magyar színház kitűnő karmestere kellemetlen baleset áldozata lett. Szombat este Unió-ucca 25. számú lakásába hazatérve, nyitva felejtett pince bejáratába zuhant. Bródi Miklós mindkét lába fején csontszúródással komplikált intracranialist szenvedett. Az illusztris zeneművész súlyos sérülése hosszabb ideig az ágyhoz köti.

— **Catianu főjegyző bevallotta az utlevélhamisítást.** A napokban már megírtuk, hogy Kolozsvárnak is megvan a maga utlevél-panamája. A rendőrség akkor még titkolózott, de mivel a hadbírósg vette át a nyomozás vezetését, a panama végre is kipattant. A vádlott Catianu vármegyei főjegyző, aki jó pénzért az utlevelekre ráhamisította az alispán aláírását. Az utlevélhamisítás egy külföldi követtség feljelentésére derült ki. Catianut letartóztatták, aki az ügyészségen a hamisítást bevallotta.

Temesvár

— **Megérkezett Nicolau ügyész kinevezése.** A temesvári ügyészséghez az igazságügyminisztertől ma érkezett meg Nicolau Theodor ügyész végleges kinevezése.

— **Az első cégbejegyzés.** Napokkal ezelőtt megírtuk, hogy a temesvári törvényszéken munkaerő hiánya miatt szünetel a cégbejegyzés. Hónapok óta végre most megtörtént a cégbejegyzés, a „Banatul” r. t. nyomdávalalalot jegyezték be egy millió lej alaptőkével. Az igazgatóságban helyet foglalnak Georgevici polgármester, Biraescu kulturtanácsnok, Cosma volt miniszter, Mircea ügyvéd és Oprea Nicolae a Timisoana vezérigazgatója.

— **Az új maximális árak.** Az árvízszállító bizottság tervezetet készített a decemberre érvényes maximális árakról. A liszt és kenyér ára emelkedik, ellenben a sertéshús ára három lejjel esik. Ezek az árak még nem jogérvényesek.

— **Két napos lesz a temesvári vásár.** A temesvári téli nagyvásárt december 18. és 19-én tartják meg. Eddig mindig négy napos volt a temesvári vásár, az utóbbi időben azonban a két utolsó nap soha nem volt már forgalom, ezért csinálták a változtatást.

— **A bánáti Autó-Club helyiségének felavatása.** A bánáti Autó-Club új helyiségének felavatása december 2-án este lesz. A felavatási ünnepségen a trónörökös is jelen lesz, aki most Brukenauban a királlyal vadászat.

Lugos

— **A lugosi törvényszék új elnöke.** A lugosi törvényszék egyik regáti bíróját, Hagi-Chirea Györgyöt a lugosi törvényszéken elnökké nevezték ki az igazságügyminiszter.

— **Megduplázta az öngyilkosságot.** Olthatatlan halálvágya az öngyilkosságba kergetett ma egy lugosi polgárt, Annau Jakab köztisztviselőnek örvendő, vagyonszorgó pékmester már hónapok óta készülődött a halálra, mert az életet felesége nélkül, aki néhány hónappal ezelőtt halt meg, nem bírta elviselni. Annau a felesége halála óta szótlán, szomorú, buskomor ember volt. Tegnap volt házasságuk huszadik évfordulója, s Annau végiggondolva régi boldog életének folyását, elhatározta magát az öngyilkosságra. A halálos virrasztásban fenntöltött éjszaka után a hajnali órákban nagymennyiségű kőszódát oldott fel és azt lehajlította. Azután a néptelen hajnali uccákon besietett a város centrumába s a Temes több méter magas hidjáról a folyó tágos hullámaiba vetette magát. Hulláját a víz sodra magával vitte pár száz méternyire s a holttest a református templom előtti folyókanyarodásban fennakadt. Így találtak rá reggel 7 órakor a templommal szomszédos városi színháznál folyó javítómunkára menő napszámosok. A járőrök megtalálták a folyó parton gondosan összehajtogatott télikabátját is, melyre egy cédula volt rátűzve, ezzel a felirattal: Ne boncoljanak fel. Magam kerestem a halált. Szívesen megyek a halálba, ahol feleségemmel újból találkozom.

Nagyvárad

— **A nagyváradi zsidóliceum felavatása.** Vasárnap délelőtt 11 órakor lélekemelő ünnepség keretében avatták föl a nagyváradi zsidó társadalom kulturaszeretete és áldozatkészsége három és fél millió lej költséggel emelt. Az új zsidóliceum a Szilágyi Dezső-ucca és Iványi Odón-ucca sarkán levő zsidó elemi iskola földszintes épületére huzott emeleten épült. A liceum lépcsőházában román és magyar nyelvű márványtábla hirdeti, hogy ez az iskola dr. Kecskeméti Lipót főrabbi sága és dr. Konrád Béla hitközségi elnöksége idején épült. Az új liceum mindenben tökéletesen modern; felszerelése, tantermei bármely fővárosi iskolának mintául szolgálhatnak.

— **Református gondnokok választása.** A nagyváradi református egyházközségi választásokat vasárnap este befejezték. Főgondnökká Thury Kálmánt, aligondnökká az olasz kerületre Herczeg Lajos, az újvárosira Boros Pétert és a velencekerületre Kiss Gyulát választották meg. Egyhangulag megválasztottak továbbá 12 presbitert és husz pottagot.

— **Munkát és munkanélküli segélyt követel a váradi munkásság.** Vasárnap délelőtt nagyszabású népgyűlés volt az Apolló mozgóban 1500–2000 munkás, főképpen munkanélküliek jelenlétében. Szenvedélyes kifakadások hangzottak el a Gyáriparosok Országos Szövetsége és a kormány ellen. Az elnök az ősz Pelle János, alig bírta a szenvedélyeket fékezni. Több felszólalótól megvonta a szót, mert a munkanélkülieket az uccára akarták kivinni tüntetésre. Egyesek a prefektus elé akartak vonulni, aki négy hete ígéreteket tett a munkanélküliség enyhítésére és még nem tett semmit. Ullmann Sándor és Celler fékeztek a tömeget és nyugalomra intik őket, végül Bucova szaktanácsi titkár határozati javaslatban letompítja és áthidalja a szélsőségeket. A határozati javaslat a kormányt okolja a munkanélküliség mesterséges földidézéséért és azonnali változtatást követel, az önbankéreltséget szolgáló pénzügyi politikán. Munkaalkalmas követel és állami munkanélküli segélyt. Ezt a javaslatot egyhangulag elfogadják. A népgyűlés táviratilag tiltakozott az ellen, hogy Thomas, aki magát szocialistának vallja, a minisztériumokban informálódik és nem megy el a nyomorgó munkanélküliek közé.

Szatmár

— **Lelkészbeiktatás Halmin. Kürthy.** Károly eddigi szamosdobi lelkészt a halmai reformátusok papnak választották, ahol vasárnap iktatták állásába. A beiktatást Bede László máramaroszigeti esperes végezte.

— **Elhunyt törvényszéki bíró.** Balázs János, a szatmári törvényszék bírása vasárnap este ötvenkét éves korában meghalt.

Csiksztereda

— **A városi tisztviselők vizsgája.** Csiksztereda város tisztviselőinek vizsgája december 5-én kezdődik meg. A vizsgára mindössze három tisztviselő fog felentkezni, mert a többi magyar tisztviselőket az imperium átvétele óta szépen-lassan elbocsájtották.

A bohusi rabbi legendája

Marosvásárhelyen megvédik az ország külföldi presztizsét

MAROSVASARHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Rendkívül érdekes sajtóper tárgyalás folyt le a marosvásárhelyi törvényszék sajtó tanácsa előtt.

Glanz Jichak korcsmáros volt egy moldovai falucsukában. Egy este 9 óra után beállított hozzá a községi bíró, a jegyző, pap és a kurátor és bort kértek. A bort saját maguk akarták megízlelni a pincében. Glanz levezette őket, a vendégek kiválasztottak egy fajtát a sok közül és átmulatják az éjszakát. Az egyik hordó bort azonban a látogatók egyike megmérgezte. Másnap Glanz ugyanaból a borból adott egy öreg koldusnak, aki meghalt. Glanz a bíróság elé került, de nem ítélik meg, hanem elhalasztják a tárgyalást. Az új tárgyalásig Glanzot 100 ezer lej ellenében szabadlábon hagyják.

Az ártatlan korcsmáros elmegy a bohusi csodarabbihoz, aki azt mondta neki, hogy feltétlenül első osztályon tegye meg az utat, mert utközben az első osztályon találkozni fog valakivel, aki segít a bajon. Glanz megfogadta a csodarabbi tanácsát; beül egy első osztályú fülkébe, ahol egy borkabátos, vadászruhás urat talált. A vadász megszólítja az öreg zsidót, aki elmondja baját. A vadász serényen jegyeztet. A korcsmáros megérkezik Bukarestbe, anélkül, hogy elintézt volna valamit.

A második tárgyaláson idézés nélkül meg jelenik a zöldkabátos ismeretlen is. A bíróság elé áll és elmondja, hogy ő a román

igazságügyminiszter, aki kinyomozta a Glanz ügyét, a korcsmáros ártatlan. A bíróság fel is menti.

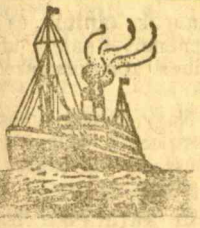
Ezt a naiv történetet írta meg egy kis fűzetben Izsák Arnold, volt marosvásárhelyi zsidó tanító, akit az ügyész a román nemzet elleni izgatással vádolt. A vásárhelyi törvényszék kétfős tanácsa, Porav bíró elnökletével ma tárgyalta ezt az ügyet. A vádlott tagadta, hogy izgatni akart volna, hiszen ő éppen a román igazságszolgáltatást glorifikálta, ami kor az igazságügyminiszter közbelépésével korrigált egy készülő juszticordot. Porav elnök rászólt a vádlottra.

— Igen ám, de ha az igazságügyminiszter véletlenül meg nem jelenik, akkor az ártatlan Glanzot felakasztják, ugy-e?

— Az teljesen ki van zárva, felelte a vádlott, mert a miniszternek okvetlenül meg kellett a színen jelennie.

Turnovszky Sándor védő szintén tagadja az izgatást és kifejti, hogy ezen az alapon le kellett volna foglaltatnia az ügyésznek az összes romániai lapokat, amelyek megírták, hogy az utlevél panamában a belügyminiszter öccse, egy tábornok is részes volt, ami a külföldön sokkal jobban lerontja a román állam hitelét, mint a bohusi rabbi esete.

A bíróság azonban nem vette figyelembe az indokokat és Izsák Arnoldot izgatásért 15 napi államfogházra és ötezer lej pénzbüntetésre ítélte. Izsák és védője felebbezték.

Rador (428)

Dél-Amerikába utazik most az egész világ

COSULICH LINE

BUKUREȘTI, Calea Griviței 181. triesti hajóstársaság hajóin

FIOKOK: Timișoara Strada 1. C. Brătianu 18. Arad Strada Emineanu 40. a. Oradea-Mare Strada Sf. Ladislau 30. Cernăuți Strada Romana No. 1

Albert Thomas Kolozsvárra érkezett

Nem közvetít Oroszország és Románia között

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nemzetközi munkaügyi hivatal igazgatója és Albert Thomas volt munkaügyi miniszter, a munkaügyi hivatal néhány tisztviselőjének kíséretében szombaton este Kolozsvárra érkezett. Az éjszakát a pályaudvaron, szalonkocsijában töltötte, majd reggel kilenc órakor Utalea polgármester vezetésével hivatalos küldöttséget fogadott.

A pályaudvarról a vendégek a CFR műhelyébe és a dohánygyárba látogattak el, majd délután a kereskedelmi és iparkamarában voltak, ahol a kamara nevében Negretiu elnök és a nagyiparosok nevében Farkas Mózes üdvözölte. Délután a Newyork éttermében bankett volt.

Ebéd előtt Albert Thomas fogadta a kolozsvári újságírókat, akiknek a romániai utazásáról a következőket mondotta:

— Hogy itt vagyok, ez tisztán az én programom népszerűsítése érdekében történik.

— Rendkívül meglep az az előzékeny fogadtatás, melyet egész Romániában tapasztaltam. Az, hogy engem ilyen szívélyesen fogadtak a román hatóságok, azt dokumentálja, hogy Románia magáévá tette programomat, melynek tizenhárom pontja közül hét pontot a román delegáció már elfogadott.

Az újságírók megkérdezték a volt minisztert, hogy mi a véleménye arról, hogy míg egyrészt őt, mint a szocializmus egyik reprezentánsát szívélyesen fogadják, másrészt a munkáskultúra előadásokat a hatóságok betiltják és még matematikai előadások megtartását sem engedélyezik?

Albert Thomas hosszasan magyarázta az újságíróknak, hogy ő ebben az ügyben nem nyilatkozhat, de bele sem avatkozhat, mert ez tisztán az ország belügye.

Ezután az újságírók megkérdezték, mi igaz abból a hírből, hogy romániai látogatásának célja a román-országi ellenítetek kiengedése?

Ezt a hírt Albert Thomas kerekén megcáfolta és kijelentette, hogy utazásának csupán informatív célja van.

Délután az egyetemen az egyetemi tanárok részére a nemzetközi munkaügyi hivatal szervezetről tartott előadást, majd meglátogatta a szakszervezeteknek a Redoutban levő irodáját, ahol a munkásvezetők memorandumot nyújtottak át neki, melyben az erdélyi és besszarábiai munkásság helyzetét tárták fel a volt miniszter előtt. Délután öt órakor a munkások előtt tartott előadást Albert Thomas.

Nagyatádi a legintaktabb, legtisztább kezü ember volt

BUDAPEST. Az eskütt-pör mai tárgyalásán Györki Imre és Weisz Ödön, Eskütti eredeti védői bejelentették az elnöknek, hogy újra elvállalják Eskütti védelmét, amit Török elnök tudomásul vett.

Ezután Török Béla nyugalmazott közlekedési minisztert hallgatták ki. Elmondta, hogy 1921 szeptemberében Nagyatádi megbízta a földmívelésügyi miniszteriumban a vizsgálat folytatásával, amelynek idején Eskütti már le volt tartóztatva. Teljes határozottsággal kijelenti, hogy a vizsgálatkor a miniszteriumi tisztviselőkkel szemben semmi gyanu nem merült fel. Impressziója szerint

Nagyatádi teljesen távoli állott
illetéktelen pénzekről

ha ilyenek egyáltalán voltak. Nagyatádi egyénileg a legintaktabbnak, a legtisztábbnak tartja és nem is tételez fel róla alávalóságot. Ugyanezt jelentette a miniszterelnöknek is.

Puccini meghalt

Giacomo Puccini szombaton Brüsszelben egy operáció után előállott szívgyengeség következtében, hatvanhétéves korában meghalt. A brüsszeli olasz kolónia ünnepélyesen temette el a híres zeneszerzőt. Rómában, ahol a királlyal, a pápával, a kormányval és a szenátussal — melynek nemrégiben tagja lett — közölték a halálhírt, nemzeti gyásznap-séget fognak tartani Puccini emlékeztetére.

Felolvasták a kémkedési per vádiratát

Bukarestből telefonálja tudósítónk, hogy a kémkedési per ma délelőtti tárgyalása is a vádirat folytatásos felolvasásával lett el. A tárgyalás befejezése előtt az elnök a kirendelt német és orosz tolmácsokat eskette fel.

HIREK

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla
Kolozsvári fiókszerkesztőség: Calea Reg. Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-utca) 22. — Telefon 6-36.
Marosvásárhelyi fiók (szerkesztőség és kiadóhivatal): Piața Regele Ferdinand 18. Telefon 177.
A Brassói Lapok egyes példányának ára 4 lej, vasárnap 5 lej; Bukaresztben 1 lejjel drágább; Ausztriában 3000 o. K., Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 Dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Szerda, december 3.

Katolikus naptár: Xav. Ferenc. — Protestáns naptár: Olla. — Görög naptár: Szofinusz — Izraelita naptár: 5685. Kiszlev 7.

A nap kel 7 óra 34 perckor, nyugszik 16 óra 35 perckor. — Holdváltozás: első negyed 11 óra 10 perckor.

Időjárás: Lényeges változás nem várható.

Meghalt az amerikai nagybácsim...

Egy őrmester szélhámossága

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A szenzációt hajszoló fővárosi mozis pár nappal ezelőtt különös reklám cédulákkal árasztották el a járó-kelőket. Egy szenzációsabb amerikai filmet reklámiroztak be és evégből ezer dolláros reklám bankjegyeket nyomattak, amelyek rajza tökéletesen hasonlított a sokak által áhitott valódi dollárhoz és a különbség csupán abban állott, hogy a hátlapjukon a mozi és a film címe állott. A laikusabbak, de leginkább a szélhámosok kapkodtak a bankjegyek után és amint az alábbi eset is bizonyítja, egyikük sikeresen operált velük.

Martinovici Sándor, volt őrmester kapva-kapott az alkalmon és összegyűjtve egy csomag reklám bankjegyet, felkereste egyik ismerősét, Fodor Annát, aki az Alea Blanc 8. sz. alatt lakott. Belépve a szobába ugrádozni kezdett és kalapját levegőbe dobálva, így kiabált: — Anna, meggazdagodtam!

Majd egy hamisítatlan milliárdos mozidulával az asztalra dobott egy csomó bankjegyet, ami az asszony szemében dárius kincsnek tűnt és hamiságukat sem vehette észre, mivel a szélhámos párosával összeragasztotta őket.

— Az egyik amerikai nagy bácsim meghalt — folytatta a szélhámos — és én pen máma kaptam kézhez ezt a tömördek pénzt. Epen kapóra jött, mert nincsen egy vasam se.

Az asszony mámoros szemekkel nézte a bankjegyhalmazt, és már előre örült, hogy majd neki is lesz majd egy kis jóvelme a pénzből.

Este hat óra felé megijedve ugrott fel a szélhámos.

— Teringettét, már hat óra és nem mehetek a bankba, hogy beváltam a pénzt.

Pár percnyi töprengés és tanácskozás után egy eszméje támadt:

— Tudja mit, adjon holnapig ötezer lejt és én itt hagyom a bankjegyeket. Holnap aztán együtt beváltjuk.

A szélhámos rögtön megkapta a kért összeget, míg az asszony sóvárogva őrizte a ládájában a »dollárokat« s miután látta, hogy pár nap után sem jelentkezett az őrmester, a szomszédok felvilágosítására megtette a feljelentését. (A. J.)

Megadták magukat a szudáni zendülők

Angolország ura az egyiptomi helyzetnek

KAIRÓ. A karthumi zendülők megadták magukat az angol csapatoknak. A lázadók ellen folytatott harcokban két angol tiszt elesett, nyolc pedig megsebesült. A zendülésben két szudáni szakasz vett részt.

A Reuter ügynökség jelentése szerint az angolok Karthumban urai a helyzetnek. A zendülők közül tizenöt ember esett el.

Törökországnak csatlakoznia kell a népszövetséghez

ANGORA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nemzetgyűlés mai ülésein Fejhy bej miniszterelnök kijelentette, hogy Törökországnak csatlakoznia kell a népszövetséghez, amellyel szemben a mossuli kérdésben bizalommal van. A nemzetgyűlés Fejhy bej beszéde után egyhangulag bizalmat szavazott a koránynak.

— Trancu Jasy előadása a romániai munkásszervezetekről. Bukarestből telefonálja, hogy Trancu Jasy volt munkaügyi miniszter tegnap délelőtti a bukaresti kereskedelmi és iparkamarában előadást tartott a romániai munkásszervezetek fejlődéséről 1921 óta.

— Budaházy újból inzultálta Rupertet. Budapestről táviratozzák: Vasárnap este a Keleti pályaudvar vendéglőjében Rupert képviselőt Budaházy volt százados egy régebbi ügyből kifolyólag megtámadta és inzultálta. Rupert feljelentést készül tenni támadója ellen.

— Házasság. Jakab Katinka és Köllő Ferenc november 26-án házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Halálozás. Özv. Kondor Istvánné és Moldován Anna, a kézdívarshelyi munkaképtelen szegények menedékházának egyik alapítója és jóságos, önfeláldozó igazgatója november 28-án 67 éves korában elhunyt.

— Wölfling Lipót elvált felesége tartásdíjért perli az osztrák államot. Bécsből jelentik: Wölfling Lipót az egykori Lipót Ferdinánd toszkánai nagyherceg első elvált felesége, Adamovics Vilma, aki Wölfling 1907-ben hagyott faképnél, mostan perli az osztrák állam ellen és tartásdíj követel. Adamovics Vilma azzal érvel, hogy a Habsburg-ház házitörvényei értelmében őt, aki elválása óta nem ment ismét férjhez, özvegynek kell tekinteni és ezért a tartást apanázásra. Az osztrák udvar azonban már nem létezik, ezért jogos követeléseit csakis az osztrák császárság jogutódjával, az osztrák köztársasággal szemben érvényesítheti. Adamovics Vilma több száz milliót követel. Az érdekes keresetet a bécsi polgári bíróság legközelebb fogja tárgyalni.

* Cinema Modern. Pat és Patachon mint álcsempészek fut kedden és szerdán. Sohasem lehet elég dicsőítő szót mondani ennek a két nagyszerű komikusnak a játékáról és nagyszerű humoráról. Mint álcsempészek a legjobbat nyújtják amit eddig tőlük láttunk. Allandóan színen vannak és a közönség ki nem Afogy a kacagásból. Elragadóak, kedvesek, pompás nagyszerű figurák elfeledtetik az emberrel a gondot, but bánatot és egy kedélyes álomszerű képzeletbe ringatják az embert. Jön A lehetetlen asszony. Főszerepben a híres filmdiva: Gloria Svanson.

— Max Linder Brassóban. Rég nem volt vigjátéknak olyan osztatlanul derült sikere, mint »Hét évig nem lesz szerencsém« című Max Linder filmnek. Max Linder eltör egy tükröt s ezért a legválogatottabb malőrök érik hét éven és öt hosszú részben keresztül. Ugyanez alkalommal — ma kedden és holnap, szerdán — egy Fattyburleszk is fut. A legszenzációsabb American-film Kentucky Derby. A főszerepben Reginald Denny. Látható legközelebb az Apollóban. Jön: Prateri!

(*) Személyazonossági, utlevél és vasúti igazolványokhoz szükséges fényképek a hivatalosan előírt kivitelben legrövidebb idő alatt készülnek Lang Henrik Kapu-utca 52 szám alatti műtermében.

— Tanintézetek, tanárok, tanítók, és tanulók bármely tankönyvet vagy zeneművet nálam jutányosan megrendelhetnek. Keszey Albert könyvkereskedése, Cluj-Kolozsvár.

(*) Orvosi hír. Dr. Nagy László orvos rendelője Arvaház-uccából Hentes-utca 6. szám alá helyezte át. Fogad: Bel, bejáró- sebész és vér (nem) betegket. d. e. 10-1 és d. u. 3-4-ig.

* Elveszett. Ugyvédi akatátka iratokkal tele elvesztett. Becsületes megtaláló adja le a Brassói Lapok kiadóhivatalában. hol kétezer lej jutalomban részesül.

Botrány készül a holland királyi házban

Juliana hercegnő beleszeretett az amsterdami zsidó kántorba — Izgalom a hágal udvarnál

BRASSÓ (A Brassói Lapok munkatársától.) A kis csendes Hollandiának nagy és lármás szenzációja van. A holland lapok néhány nap óta egyébbel sem foglalkoznak, mint Vilma királynő leányának kalandos szerelmi történetével, amely mindinkább a holland királyi udvar botrányává dagad.

A dolog azzal kezdődött, hogy Vilma királynő leánya, Julianna hercegnő néhány héttel ezelőtt körutazásra ment anyja országában, hogy megismerje annak városait és természeti szépségeit. Inkognitóban utazott és Amsterdamban több napot töltött. Egyik szombaton délelőtt utja az amsterdami zsinagóga előtt vezetett el, s betért, hogy meghallgassa a szombati istentiszteletet. A zsidó imák főként pedig az énekek leírhatatlan hatással voltak a hercegnőre és elbűvölten maradt a zsinagógában mindaddig, amíg az utolsó hívő is eltávozott onnan.

Amint utólag aztán kiderült, nem az ének, hanem az éneklő kántor volt ily erős hatással a hercegnőre. A kántor Alviro Gabriel, harminckét éves páratlan szépségű fiatalember. A felesége alig néhány héttel ezelőtt halt meg, s két kis gyermeket hagyott itt.

A fiatal kántornak a hercegnőre gyakorolt hatása oly nagy volt, hogy a királynő leány elhatározta: egyelőre Amsterdamban marad, csak azért, hogy minden szombaton láthassa a kántort és hallgassa énekét. A kántor természetesen a királynő érzelméről heteken át mitsem tudott. Julianna pedig áhítatosan gyönyörködött szombatoként titkos szerelmének gyönyörű hangjában.

Felismerik a hercegnőt

A templom szolgájának feltűnt, hogy az idegen hölgy mily áhítattal és átszellemülten vesz részt az istentiszteleteken, s figyelte. Hosszas gondolkodás után — amint ömaga mesélte, — rájött, hogy

az állítólagos hallgató nem más, mint Vilma királynő leánya,

akit anyjával együtt egy nemzeti ünnepen láttott. Most megismerte, s egyik szombaton oda ment hozzá, s megszólította:

— Parancsol valamit Fenséged?

Julianna hercegnő meglepetten tekintett rá, eltávozott a zsinagógából és heteken át nem lehetett látni többé.

A hercegnő szerelmi regénye pedig csak ezután kezdődött igazán. A templomszolga lakása előtt egy napon nyitott kocsit állt meg: Julianna hercegnő szállt ki belőle és rövid beszélgetésre magához hívatta a templomszolgát. A beszélgetés folyamán minden irányban alaposan kikérdezte a templomszolgát a kántor viszonyai felől. A templomszolga indiszkréciója következtében Amsterdamban már nyíltan beszéltek a hercegnőnek a kántor iránti csodás vonzalmáról.

Az udvar

Az eset természetesen nem maradhatott titokban az udvar előtt sem, ahol a hercegnő készülő szerelmi regénye érthetően óriási izgalmat keltett. A holland lapok szerint az udvari méltóságok, főként pedig a szerelmes hercegnő édes anyja, Vilma királynő minden rendelkezésre álló eszközzel azon dolgoztak, hogy a hercegnőt szerelmesétől elterítsék, de a szerelmes Julianna kijelentette, hogy

a kántor nélkül életét semminek tekinti, s eltökélt szándéka, hogy férjévé teszi.

Minden rábeszélés hiábavalónak bizonyult, s Vilma királynő más oldalról igyekezett most a hercegnő szerelmi ügyét megoldani. A múlt héten a királynő személyesen utazott Amsterdamba, — s mint a holland lapok jelentik — napokon át tárgyalt a kántorral.

Ezekről a beszélgetésekről természetesen semmisen sem szivárgott ki, a helyzet azonban az, hogy a hercegnő kitartóan ragaszkodik szerelméhez, s bizonyos, hogy a szerelmi regénynek hamarosan érdekes folytatása lesz

IRODALOM, MŰVÉSZET

A „Förgeleg” a karácsonyi könyvpiacra

Az idei karácsonyi könyvpiacnak szenzáció számba menő eseménye Pálffy György és Irén az országos hírnevű írók pályadíj nyertes regényének a Föregnek könyv alakban való megjelenése. P. György és Irén, aki most az erdélyi drámapályázat első díját nyerte meg, egyik leghatalmasabb munkája ez a regény, amelyben a magyar parasztnak és magyar főurnak a földért való versengését festi megragadó mese keretében mestersen színes tollal. A regény megrázóan drámai jeleneteket, leírásokat, gyönyörű a magyar irodalomnak. A könyvet linon papíron, pompás kiállításban a Kolozsvári Minerva könyvkiadó r. t. adja ki. A könyv előfizetési ára 100 lej, amely csak a megjelenés után fizetendő. Előfizetésre való jelentkezés levelező lapon is küldendő: Minerva r. t. Kolozsvár, Str. Reg. Maria No. 1., vagy Nagyvárad szerkesztősége, Nagyvárad Str. Printul Carol No. 6.

„Jaj a hazugnak”

Grillparzer „Jaj a Hazugnak” c. fantasztikus vígjátéka, melyet a szebeni színársulat szombaton Brassóban előadott, cselekményének minden gyermeki naivsága, mellett, költészetének üdőségével és a játékos arabeszk furcsa kacskaringói közzel kivirító gondolati és lírai szépségeivel mindig hatni fog a tisztá irodalom iránt fogékony hallgatóra. A szindarab primitív vonalvezetése gyakran a Vorwörz operalibrettóira emlékeztet a (a zárójelenet egészen finale-szerű) — némelykor távolról Raimund varázsbökhő zataiból köszönt egy-egy hang — de ebben a keretben Grillparzer igazi komikai jellemeket állít be és igazi komikai helyzeteket tud teremteni. Leont a szeles, szemtelen, hazudozó és mégis oly vég telenül szimpatikus fickót Willibald Nitzka kedvesen alakította, mozgékony pezsgő temperamentumú volt. A rigorista püspököt E. Biegel adta: az első felvonás belüli nagy monológot megkapóan és őszintén ható pátozzsal mondta. Edrita szerepében Therese Gerbern nagyon rokon-szenves volt: játékában érvényesült az a finom költészet mellyel Grillparzer a naiv természeti lény e pompásan sikerült megtestesítését felruházta. Nagel urnak figyelmébe ajánljuk Grillparzernek azt a megjegyzését, mely szerint Galomir nem idióta vagy krelin hanem csak tisztá őszön-lény.

Vasárnap Shaw Hősök c. komédiáját adták. A hősi nagyképűségnek és a háború céltalan butaságának ez a kitűnő szatírája a világháború óta fokozott aktuális. A fájdalmas témának kegyetlenebb szenvedélyesebb nagyobb költői erejű szatirikus feldolgozói akadtak az óta, de Shawnál elegánsabb företetvivással harcolók nincsenek közöttük. A Lenz által nagyon jól rendezett előadás középpontjában M. W. Lenz Bluntschli kapitánya állott. Kitűnően találta el ez a rendkívül intelligens színész, a kifogástalan svájci dialektussal is pompásan jellemzett svájci „foglalkozásbeli katona alakjának száraz humorát; a hősi pályán iparszerűen ténykedő szállodatulajdonos beszédében; gesztusban teljes elevenséggel állott előtűnt. A többi szereplők közül kiemeljük Gerber és Walter kisasszonyokat, Nürnbergert és Biegel urakat, akik nagyon jó alakításokat adtak. H. H.

SPORT

Az országos téli sport szakosztály ülése

Brassóban november 29-én délután öt órakor tartott ülést a központi téli sport szakosztály Carabatescu elnöke mellett, a jegyzőkönyvet Navrea tanár, titkár vezette. Jelen voltak Cristescu, Muston, Schmidt tibornok és dr. Ritter. Tudomásul vették, hogy az Eforia átadta használat céljára az FSSP-nek a sínai bobb pályát 99 évre; a lemondott Matic helyett Mustont hívták be.

Elhatározták, hogy a cseh szövetség meghívását a prágai nemzetközi hockey versenyekre megköszönik, de ezen sportág kezdetleges volta miatt a versenyeken nem vesznek részt. Kötelezőleg elismerik a januári internacionális Hockey szövetség határozatait, de nem küldenek delegátust. Az országos műkorcsolyázó bajnoki versenyek Brassóban január 22, 23, 24, és 25-én lesznek, ugyanakkor tartják meg az országos hockey bajnokságokat.

A műkorcsolyázás zsűrijének elnöke dr. Ritter, Dr. Precup, Koch őrnagy, valamint egy-egy csernovici, kolozsvári és egy szebeni kiküldött. A hockey verseny rendezése a brassókerületi téli sport szakosztály feladata. A gyűlésen a Brasovia T. M. ugy a kerületnek, mint a központnak bajnoki versenyekre díjazásul felajánlotta a pályáit. Az országos bobb bajnokságok Színáján bonyolodnak le. Brassóban pedig nemzetközi bobbversenyt rendeznek.

Külföldi eredmények

Budapesti első osztályú bajnoki futballmérkőzések.

MTK—KAC 2:0 (1:0). Az első félidő MTK fölénytel telik el, a 18-ik percben Molnár lövi a vezető gólt, a 30-ik percben Braun megérül és kiáll. Az MTK a második félidőben tíz emberrel játszva is fölényben marad. A 43. percben Jeny lövi a második gólt.

III. ker. BTC 1:1 (1:1.) A mérkőzés végéig a III. kerületi t. v. e. van fölényben, a negyvenkettedik percben a BTC váratlanul góllal jut, melyet a III. kerületiek egy perc múlva kiegyenlitenek. A második félidőben a játék eldurvul, de a két fáradt csapat az eredményen nem tud változtatni.

UTE—BEAC 4:0 (2:0). A mérkőzés kezdetén a BEAC van fölényben, de az UTE csakhamar átveszi a vezetést. A tizedik percben Argyelán révén vezetéshez jut az UTE. Tovább is frontban maradván, a 39-ik percben Jeszmás lövi a második gólt. A félidő végén eredmény nélküli BEAC fölény. A második félidőben az UTE döntő fölénybe kerül, a 12-ik percben Argyelán lövi a harmadik gólt, míg a 27-ik percben Csontos rugja az utolsó gólt.

FTC—Vasas 1:1 (0:1). FTC fölény jellemzi a mérkőzést, a Vasasok csak lefutásokkal kísérleteznek. A 20-ik percben Takács lövi a vezető gólt. A második félidő 38-ik percben Kovács lövi az egyenlítő gólt, a mérkőzés végén a Vasasok vannak fölényben.

NSC—Zugló 2:0 (0:0). Az első félidő egyenlő ellenfelek eredménytelen küzdelmét mutatja. A második félidőben az NSC kerül frontba és fölénybe és a 12-ik percben Rémay, a 42-ik percben Spitz révén jut góljaihoz.

Az első osztályú bajnokság állása. MTK 17. FTC 14. Vasas 12. VAC 11. NSC 11. III. kerületi t. v. e. 11. KAC 10. Tórekvés 9. UTE 8. Zugló 7. BTC 5. BEAC 3 pont. Az MTK és BTC kilenc mérkőzést játszottak, a többiek 10 mérkőzést. Az FTC szerdán 1:0 arányban legyőzte a BTC-t és így biztosította magának a második helyet.

Másodosztályú eredmények. UTE — EMTK 4:0. FTC — BAK 1:0. Ekszerész — KTE 1:0. 33 FC — ETC 2:0. TTC — Husos 0:0. MAC — UTSE 2:0. Postás — KAOE 5:2.

(x) A Comitetul Central ülése. Az FSSR legfőbb vezető szerve a központi választmány december 7-én, vasárnap délelőtt feltizkorítja ülést Bukarestben.

(x) Pálya készíttető nézőre. A newyorki lapok részletesen beszámolnak arról, hogy milyen nagyszabású sporttelepet építenek Newyorkban. Egy pénzcsoport a hetedik Avenue egyik háztömbjét megvette és ennek helyére egy 200.000 nézőt befogadó sporttelepet építenek. Minden sportág részére külön pályák lesznek, a tribünök alatt pedig közel ezer üzlet lesz. A sporttelep felépítése hét millió dollárba kerül.

KÖZGAZDASÁG

A sors különös véletlene folytán...

Most is ugyanazok a „kereskedők” sorsolódtak ki az adófelszámolási bizottságokba, akik a múlt évben

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kereskedők és iparosok részéről több ször hangzott el panasz amiatt, hogy az adó kivétő bizottságok nem járnak el tárgyilagosan, hanem képzelt jövedelmek alapján igazságtalan és teljesen elviselhetetlen adókat szűjtik az ezer teher s bizonytalan gazdasági viszonyok alatt roskadozó kereskedőket és iparosokat.

A felületes és önkényeskedő módon tulajmagasan megadózott kereskedők és iparosoknak még megvolt az a reményük, hogy a felebbezések során tárgyilagossággal fogják átvizsgálni az adóalanyok viszonyait s az adóalanyok viszonyait s az adómérték megállapításánál figyelembe veszik a teherbíró képességüket. E reményüket arra alapították, hogy az adófelebbezéseket tárgyaló bizottságban a kereskedők és iparosok képviselője is helyet foglal s attól várták annak az egyoldalú igazságtalanságnak jóvátételét, melyet a szakértelem nélkül dolgozó s csak a fiskus érdekeit szem előtt tartó első bizottság elkövetett.

S ha a felebbezési bizottság itt-ott korrigálta is az első bizottság hibás megállapításait, általános a panasz, hogy ennek működési iránya sem felelt meg a várakozásoknak. Kereskedői és iparos körökben e felebbezési munkálatok sikertelenségét annak tulajdonítják, hogy sorsolás útján nem került oly kereskedő a bizottságba, aki méltóképpen tudta volna szaktársainak érdekeit képviselni. Az adó alatt roskadozó kereskedők és iparosok panaszkodnak is amiatt, hogy amíg a pénzügyi kincstár e bizottságba legügyesebb tisztviselőit küldte, addig

a kereskedők és iparosok képviselője igen sok esetben kereske-

dői és iparos körökben teljesen ismeretlen volt,

aki a kereskedői foglalkozást talán egyetlenegyszer sem üzte, mert a konjunktúra hozta felszínre és tette kereskedővé.

Bizonyos az is, hogy az adó kivétő bizottságok egyoldalúsága éppen a kisebbségi kereskedők és iparosok rovására érvényesült s ezeknek tárgyilagossá vállomását a legtöbb esetben bizalmatlanul fogadták s figyelmen kívül hagyták.

A legkülönösebb és a legrosszabb azonban az, hogy ezeknek a kereskedői szakértőknek jórésze azt hitte, hogy véleményének sohasem szabad különböznie a kincstári képviselőjével. Bizonyára attól tartottak, hogy ha eréllyel és becsülettel odaállanak szakmai társaik védelmére s szembehelyezkednek a pénzügyi képviselővel, a jövő bizottságba nem fognak „kisorsoltatni”, mert mint érdekes kuriózumot említjük, hogy

a véletlen szeszélyes játéka folytán

ugyanazok a képviselők kerültek be „sorsolás” útján a bizottságba az idén is, mint akik a múlt évben szerepeltek.

Hogy ezek az anomáliák megszűnjenek, az Iparosok Országos Egyesülete (Ugír) azt a javaslatot tette, hogy külön felebbezési bizottságot alakítsanak az iparosok részére, amelybe a kiküldöttet az egyesület ajánlana és külön bizottság tárgyalja a kereskedők felebbezéseit, amelyben a kereskedők érdekeit csakugyan kereskedő védje, akit azok közül soroljanak ki, akik ismerik szaktársaikat, ismerik a törvényt s értenek a könyvvitelhez s akikben a tárgyilagosságszeretet is és jóindulat is megvan.

Ötthon építenek a vasutasoknak

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Közölték annak idején, hogy az államvasuti alkalmazottak elhelyezésére s a lakásingés enyhítésére a vezérigazgatóság a Munkügyi Pénztár útján lakásokat fog építtetni. Brassóban több pavillonrendszerű tisztviselői lakás felépítésére kerül sor, amelyekben a lakás nélküli vasuti alkalmazottak részére szándékoznak lakást juttatni. Ez épületek közül az első pavillon még a nyár elején felépült az állomás közelében s a benne levő lakásokban első sorban a vagonlakó és a város közelében levő falvakban elhelyezkedett alkalmazottak részére juttattak ott hont. A második pavillon most készült el s az új lakások odaítélésére a helybeli igazgatóság osztályfőnökeiből alakult meg a bizottság, mely a beérkezett hetven kérvény alapján döntött az igényjogosultakról. A bizottság ítélete ez alkalommal nem volt a leg tárgyilagossabb, mert az igényjogosultak mellett olyan jó összeköttetéssel rendelkező magasabb rangú tisztviselőknek is adtak a pavillonban lakást, akik a nedves, egészségtelen és nyomorúságos lakással bíró kérvényezők mellett jobb helyzetben voltak s nem szorultak annyira rá az új lakásokra, mint amazok.

A harmadik pavillon emeléséhez is hoz záfogtak, a helyet kimérték, az építéshez szükséges anyag szállítást megkezdtek. Reméljük, hogy ennek elkészültével a terhes szolgálatot teljesítő vasuti alkalmazottak megfelelő otthonhoz jutnak s a kiosztásnál méltányos és tárgyilagossá igazságos szempontok fognak érvényesülni.

A MAI PÉNZPIAC

Hétfő, december 1.

A világpiacon változatlan a helyzet. Jelenleg három európai valuta érte el az arany paritást: a svájci frank, a holland forint és a német márk. A svájci frank 1922. óta dollárparitás alatt állott, míg most a dollár Zürichben aranyparitás alá esett, legújabb jegyzése 5.17 és hétfőn 5.17 volt. Svájcban most az aranyvalutára való teljes áttérésnek kérdését tanulmányozzák. Hollandiában is ez a kérdés van napirenden. Németországban a birodalmi márkát dollárparitáson tartják.

Az angol font 5 százalékkal még alatt áll az aranyparitásnak. Az Angol Nemzeti Bank

nak még van ideje az aranyparitás elérésére, 1925. év végéig, mert eddig a határig a törvény kényszerárfolyammal ruházta fel a fontsterlinget.

A belföldi piacon ma reggel hétfői hangulatban indul a forgalom, mely azonban teljesen nem tud kibontakozni, mert a vonalak csak Bukarest és Kolozsvár felé zavarmentesek. A piacon kevés áru van, ez szilárd irányzatot teremtené, azonban kereslet sincs s így az irányzatok kiegyenlítődnek, úgy, hogy az egész nap árfolyamhullámzás nélkül telik el. Este egy svájci frank 38.80 lej, egy angol font 932, egy dollár 198 és fél, egy francia frank 11, egy olasz líra 8.80, egy cseh korona 6.04, egy lej 352 osztrák, illetőleg 370 magyar korona.

(—) Zürich. Devizák (zárlatban a szombati zárlattól való eltérések). Zárás: egy dollár 5.17 és fél, hétfőn 5.17 és fél, száz francia frank 27.97 és fél (4 és fél), száz olasz líra 22.55 (—5), száz cseh korona 15.55, száz dinár 7.50, száz leva 3.80, száz lej 2.65, tízezer magyar korona 0.69 és fél, tízezer osztrák korona 0.7295 (410), száz járadékmárka 123 és háromnyolcad.

(—) Ismét államosítanak egy magánvasutat. A napokban a pénzügyminiszteriumban tanácskozást tartottak a Buzau-Nehoiási magánvasutnak államosítása ügyében. E vonalnak a tervezett és részben most épülő Brassó-Nehoiási-Buzau vasutvonal megnyitása szempontjából van nagy jelentősége.

(—) A magyarországi cukorrépa forgalmi adója. Magyarországon a cukorrépa forgalmi adóját métermázsánként 35 ezer koronában állapították meg az 1924–25 édenyre.

(—) Magyarországon építenek. Az Alföldön az építkezési nehézségek idején új vasutvonal épült. Az Alföldi Első Gazdasági Vasút Orosháza anyagi támogatásával kiépítette az Orosháza-Kaszaperpusztai vonalat. Ez az első körforgalmi vasút, mely 1914 óta épült, még pedig minden állami és banktámogatás nélkül, kizárólag a gazda és kereskedőtársadalom közreműködésével. A tízenöt kilométer hosszú vasúti vonalnak rendkívül gazdasági jelentősége van egy nagy és gazdag területen. Magyarországon legelőbb földdarabokra nézve, amely a Békéscsaba-Szegedi vonalonál délre esik. Ez a vidék ezeltől Acev vonalain Szeged felé orientálódott. A jövőben a gyűjtőszerepet a vidék természetes kereskedelmi gócpontja, Orosháza fogja teljesíteni.

(—) Lengyelországra szabad bevinni a bőröket. A lengyel kereskedelmi miniszterium közlése szerint szabaddá vált marha és lóbőröknek a bevitel a talp kivételével még ha teljesen fel is vannak dolgozva, ha nincsenek lakkal bevonva, természetes színezéssel vagy feketére festve. Szabad bevinni továbbá a cserzett borjubőrt, valamint az erdei exotikus bőröket.

(—) Jugoszláviában a gyűjtőkocsikban érkezett árut hivatalból vámolják el. A jugoszláv vámvezérigazgatóság a vámkezelés megkönnyítése végett úgy rendelkezett, hogy az olyan árukat, melyek úgynevezett gyűjtőkocsiban jutnak be Jugoszláviába külföldről, 20 kgr. súlyig terjedő csomagokban, hivatalból kell elvámolni, nem pedig mint eddig — a címzett személyes megkeresésére. A fennálló rendelkezések szerint csak azokat az árukat kell elvámolni, melyek autorizált elvámoló részére vannak címezve.

Románul tanulni

csak megbízható, pontos és könnyen kezelhető szótár segítségével lehet. — A most megjelent

Dr. Dávid György-féle Román-magyar és Magyar-román szótár

kifogástalan tartalmával, nagyszerű, praktikus kiállításával és rendkívül olcsóságával fogva a legalkalmasabb segédeszköz a román nyelv megtanulásához. — A két rész együtt egész vászonkötésben 180.— lej. ugyanaz, diszes félbőr-kötésben 240.— lej.

Kiadta és megrendelésre azonnal szállítja a Brassói Lapok könyvosztálya

Nyílttér*

Közlöm a t. kereskedőkkel, hogy a saját házamban, Lemhény községben volt Mátyás Árpád és neje kiskereskedését és koromáját átvettem.

Ezuttal felkérem a Mátyás Árpád és neje hitelezőit, hogy az üzlettel szemben fennálló követeléseiket folyó év december 12-én déli tizenkét óráig Kézdivásárhelyen Nemes kereskedelmi irodájában számlakivonattal jeltessék be, mert ezen idő után semmiféle felelősséget nem vállalok.

Lemhény, 1924. november 25.

Özvegy Dénes Jánosné.

*Ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Szivattyuk és alkatrészek

Garwenswerke, Wien,
gyártmányában

KAMARYT & MEDER cégnél
BRASOV - TIMISOARA.

25390—1924. t. szám.

Hirdetmény.

A helybeli földművelésügyi tanács értesítése alapján ezen a kisasajátított földtulajdonosoknak tudtul adjuk, hogy az 1924. évre esedékes haszonbéreket a kisasajátított (kényszerbérbe adott földekre vonatkozólag), részint a földművelésügyi tanács (a használatra jogosítottaktól való behajtás után) részint a Cassa Centrală a Improprietarii București str. Sf. Dumitru No. 2 fogja kiutaltványozni.

E célból minden ilyen kisasajátított földtulajdonosnak a földmívelési tanácshoz illetőleg a fentit nevezett Cassa Centralăhoz írásbeli kérvényben kell fordulnia.

Közelebbi felvilágosítások a földmívelési tanácsnál (Consiliatul agricol din Braşov Lópiac 30 sz.)

Brassó, 1924. évi november 27-én.

A városi tanács.

A NAGYON SZÉP FÉRFI

jeanne Marni regénye

Franciából fordította: Halász Gyula 36

Egy új Rachel! Ez volt a sajtó véleménye is, de egy újság, az Aurora mégis azt írta, hogy Julia nem tudta feledtetni Renaud kisasszony finom, változatos, lendületes játékát és végleges ítéletüket a következő darabban tartják fenn.

Azonban a Grison kisasszony sikerét ez a kritika nem akadályozta meg. A darab sokat szívt és sokszor ment, s késleltette annak darabnak a színrehozatalát, melyre Pierrel szerződtek.

Este korán mentem a színházba. Hét óra körül Julia is ott volt már. Siettettem az öltözőbe. Lourdon asszonyt, aki már harminc éve van a színháznál.

Engem nem Sophie Lourdon öltöztetett. Egy kis vörösszemű, reszkető öreg asszonyt láttam mellém, aki, mivel rokonszenves voltam neki, időnként, fontoskodó arccal mondogatta: „Jó kis képe van!”

Julia, aktívek mindig csak hideg üdvözlést váltottunk, követelősen szólítottatta az öltetőnőt:

— Lourdon! kiáltotta neki, jöjjön azonnal, szükségem van magára. A jó asszony jött zavarba és nyugodtan felelt:

— Azonnal, gyermekem, azonnal. Látja, mondá nekem halkan, ez egy felkapaszkodó nő. A siker a fejébe szállt. Azt hiszi, hogy valami rendkívüli teremtes. Azok az emberek, akik előadás után mindenféle hála-ajándékokkal traktálják és velem is elszármaztatják az utolsó omnibuszt, jobban tenekem ha nem bolondítanak.

Tény az, hogy az előadás végén Julia öltöztetője előtt, az ajtónyíláson át egy csomó nagy lakkcipő látszott. A hódoló urak álltak ott sorfát. A folyosón Saint-Aimand és Lusserre, akik intim barátok lettek, együtt mentek az új csillagot, hogy vele vacsorázzanak.

Egy-két este Horelné asszonnyal tértem haza, aki nagyon ragaszkodott hozzám, s nem engedte előltetni a gondolatait.

— Julia elveszett nő, mondá. Ő többet nem fog dolgozni. Meglátja, a következő darabban már nem lesz sikere. Hogy is lehetne két olyan ember társaságában élni, mint Lusserre és Saint-Aimand! Kokottot és uccaszt csinálnak belőle; pedig, higgye el, volt benne sok értékes. Emlékszik rá, milyen bájos volt kis fekete ruhájában, s négy garasos társaságban, mikor együtt jöttek felvételi vizsgára? Mi lett volna, ha ez a szép és tehetséges lány más kezekbe kerül? A Sasfiók szeszélyesítője, Frandel asszony is milyen kíváncsi lett ép azért, hogy tisztességes legyen. Ha nekem is nem lett volna férjem, szerettek, s akat boldogítani kívánok, ki lett volna belőlem is?

— Mégis, asszonyom, én, aki...
— Ah! Igen! kegyed hősielkü, derék kis asszony; de őszintén szólva, nagy kísértésekkel küzdnie?
— Nem igen, válaszoltam, mialatt Horelné gondolva, pír borította el az arcomat.
— Nos, hát ügyeljen. És higgye el, hogy ezen a pályán tisztességesen állja meg a lábát, az mindig több, mint egy Moray.

XI

Találkozás.

Már közel öt hónapja ment a Grison kisasszony, midőn egy este a hirdető táblán az új darabról olvastam közlést és a foyerban is beszélgettek. Az első név, ami megütötte füleimet, a Pierre Silváé, a férjemé volt, és a csinos Sottenote emlegetett!

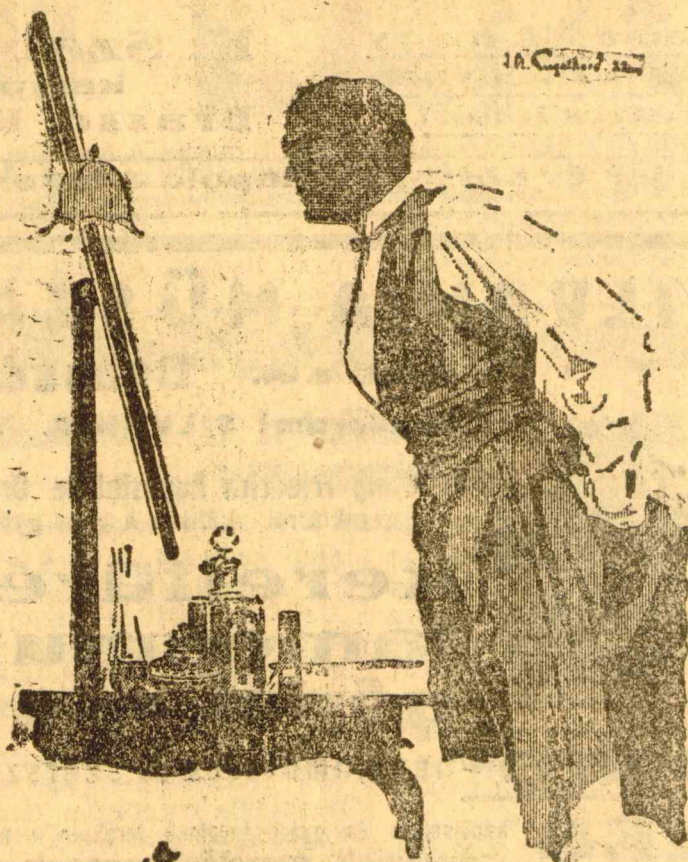
— Igen, mondá, ma találkoztam Silvával, amikor a gazdánk irodájából kijött; ha szép, ma még szebb, mint valaha volt.
— Silvának jó szerepe van a darabban?
— Szenzációs, úgy mondták nekem; ő nagyon meg van elégedve. Végül is csak két szerep van a darabban, az övé és a Morayé.

Juliaé.
Nem tudtam elleplezni mosolyomat, mielőtt ezeket a megnyúlt ábrázatokat láttam: két jó szerep van a darabban, s ők bányán vannak!

Bátorsággal vértettem fel magamat arra, hogy este, ha Pierrel együtt leszek az olvasóban, de a hölgyek legnagyobb bosszúságára és az én legnagyobb örömömre, nem jelen. Ugy látszik, már régóta birtokában van a szerep.

A híres szerző, akit régebből ismertem, aki nem ismert fel, pompásan és a legnagyobb nyugodtsággal olvasott, dacára Renaud dühös pillantásainak, melynek oka, hogy neki csak másodrangú szerepet jutott (Folyt. köv.)

Működő: „Brassói Lapok” nyomdája.

Khasana

Valamely illatszer tökéletességének jele

annak egyetemes közkedveltsége egy hölgyeknél, mint uraknál, és ilyen a „KHASANA”. A társaság elegáns férfai kétszeresen értékelik a tartós és éme-lytéstől mentes tiszta illatot, melyben a kosmetika minden előfeltételét találja meg, melyet a higiénikus használat és fénytűzés egyaránt megkövetel.

Fényes, selymes, puha kiváló hajápoló szerek alkalmazásánál a gondos hajápolás eredménye. Ilyen szerek a „KHASANA”-fejvíz, „KHASANA”-kristályos brillan-tine vagy „KHASANA”-rudbrillantine és „KHASANA”-rudpomádé. „Khasana”-fejvíz azonnal szárad, a bőrlikacsokat nyitva tartja, a hajgyökereket erősíti, nem zsírosít és felségesen illatozik. „KHASANA”-brillantine és a „KHASANA”-rud-pomádé a haj fényét emelik, anélkül, hogy ragadnának, a hajat erősítik, ami min-den modern hajviselet előfeltétele, használata tiszta és könnyen eltávolítható.

KHASANA-illatszerek: fejvíz, rudbrillantine, rudpomádé, kristályos brillantine.

Sok ezer üzletben kapható!

DR. M. ALBERSHEIM, FRANKFURT a M.
Finom illatszerek gyára. Alapítva 1892-ben. - Vezérképviselőt és lerakat Románia részére:
GEA-K RAYER R. T. Timisoara, I. Strada Gheorghe Lazar.

Nélkülözhetetlen

m ű s z a k i

könyvek:

Balog Arthur:	Gázgépek működése	Lei 45.—
Balassa Frigyes:	A cséplőgépek szer- kezete és kezelése	180.—
Clementis László:	Bádogosság	72.—
Göndör Lajos:	Gyorsfutó benzimot- orok, az automobil-, repülőgép-, kékpár-, csónak- és eke-motorok mű- ködési és szerkezeti elveinek ismer- tetése, kezelése és üzemzavarainak gyors megszüntetése (322 ábrával)	145.—
Hinsenkamp Bernát:	Elemi műszaki mechanika	220.—
Jaloviczky Lajos:	Gázmotorok	160.—
"	Vízgép	131.—
"	Gőzturbinák	135.—
Lázár Streck:	Házi vízvezeték csa- tornázás, gázberend.	60.—
Bagossy Béla:	Elektromos erőátvitel	220.—
Jesch László:	Váltakozó áramu motorok	100.—
Rohonyi Gyula:	Az általános elektro- technika elemei	110.—
Sávoly Mihály:	A gőzmozdony leírá- sa, működése és ke- zelése	180.—
Naszályi József:	A stabil gőzkazánok és gőzgépek gyakori lati tankönyve	240.—
Pöschl-Kellner:	Erős áramu elektro- technika (két kötet)	240.—
Litván Sándor:	Ipari számtan és ár- kalkuláció	40.—
Róth Jakab:	Iparosok könyvveze- tése és fontos taná- csok	25.—

pénz előzetes beküldése esetén portómentesen szállítja a

„Brassói Lapok” könyvosztálya.

Utánvétellel a portóköltőség és utánv. díj meg-
rendelőt tereli

Ha jó olvasnivalót akar,
kérjen

díjtalan könyvárjegyzéket

a Brassói Lapok könyvosztályától.

Az előkelő világ
csak Ch. Dupre fele

BOUQUET d'ORIGAN

Kölnivíz

Rizsport

Arzozemef

CH. DUPRE PARIS

**Tulhalmozott raktár miatt a legutolsó divatu
filckalapok már 275 lejtől kaphatók**

**Masamodók nagy
árkedvezményben
részesülnek!**

**K. Szabó Rózsika
kalapgyárában
Brassó, Kapu-utca. 40.**

Cilinder és bársonykalapok a legolcsóbb áron 1-1-1

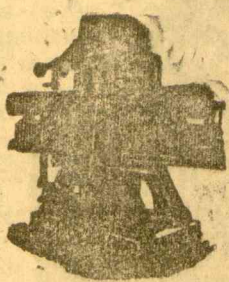
2014

SILVANIA MŰSZAKI R.T.

Kórház-u. 64. Brassó, Kórház-u. 64.

Sürgőnycim: SILVANIA. Telefon 89 és 125.

A König Friedrich Augusthütte Dresden vezérképviselése
raktárról szállítja a gyár gyártmányait u. m.:

**keretfűrész, minden-
famegmunkáló
gépet, butor-, bognár és fűrészüzem részére.**

Astra-benzinmotorok és szerszámgépek lerakata.

AEG képviselése és gyártmányainak lerakata u. m. **elektromotorok,
dynamok, szerelési anyagok stb.**

Allandó nagy raktár mindennemű műszaki cikkekben.

LEGSZEBB

**KARÁCSONYI
AJÁNDÉKOK**

**Szőnyegházban, Brassó
Kapu-utca 60. - ORENDI M. és Tsa.**

LICHTWITZ

LIQUEURS

Zongorák

ujak és keveset használtak, Stigl, Ehrbar, Wirth,
Heitzmann stb. leszállított árban,

5 évi Jótállással

eladók. — Viszonteladóknak
árengedmény.

Sternberg I.

Oradea Mare, Piața Unirei 2. Telefon 13-45.

MEGJELENTEK a Brassói Lapok napjtárai!

Évről-évre tökéletesedve a Brassói Lapok
1925. évi naptárai úgy tartalom mint ki-
állítás dolgában a lehető legtökéleteseb-
bet nyújtják.

Mindenki

gondoskodjék idejekorán a jövő évi nap-
tárokról, mivel a nagy kereslet miatt már
csak korlátozott mennyiségben kaphatók a

Brassói Lapok napjtárai,

amelyek izléses kiállításukkal gyönyörű
díszül szolgálhatnak minden háznak, —
hasznos és kellemesen szórakoztató tar-
talmuknál fogva pedig valóságos kincs-
tárai lehetnek minden családnak.

Nagy könyvnapjtár	ára 25.— lej
Kis	" 16.— "
Irodai előjegyzési naptár	" 25.— "

Kaphatók a Brassói Lapok minden áru-
sítőiánál. — Az összeg előzetes beküldése
esetén, portómentesen ajánlva szállítja a
Brassói Lapok könyvosztálya.

Viszonteladóknak
megfelelő árengedményt adunk.
Vegyeskereskedők
tegyenek utánvételes próbarendelést

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 3 lei. — Hosszabb betűvel 6 lei. — Állás-
nak 25% engedmény. — Legkisebb apróhirdetés ára 10 lei.

Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bi-
nyosunknál is feladhat minden helyiségben, aki-
san továbbítja azokat kiadóhivatalunkhoz. —
válaszbélyeggel felszerelt kérdőzslőbe
válaszolunk.

Regátbéli városban, me-
gyezékhelyen levő 15,000
négyzetméter kiterjedésű
kertgazdasághoz **szak-
képzett virág- és zöld-
ség kertészt** keresek. A
melegágyakkal és méhé-
szettel felszerelt kert bérbe
vagy részes művelésre ve-
hető át. A kerthez 3 szo-
bából, konyhából, sütő ke-
mencéből s egyéb mei-
lékkelhelyiségekkel álló la-
kás tartozik. Kifogástalan
erkölcsi ajánlkozók for-
duljanak St. Oheorgbiu
urhoz, (Administrația Fi-
nanciara) Braşov. 6619

Ha jó szírnakvalóval
akarja olcsón ellátni ma-
gát, keresse fel Máté Ár-
pád mészáros és hentes
üzletét Brassó, Vasut-ucca
45 sz. 8783

Több évi gyakorlat-
tal a kéményia termelés
minden ágában teljes jár-
tassággal bíró, hosszabb
ideig nagyobb üzem ön-
álló vezetője állást keres.
Román, magyar és német
nyelvet szóban és írásban
bírja. Kitűnő referenciák-
kal és jó összeköttetéssel
sendekezik. Szíves meg-
kereséseket „Pontos” jel-
igére a kiadó továbbít. 8790

Pályázat. A loneai ze-
nekarnhoz kis vagy nagy-
dobos kerestetik. Fizetés
cirka 3000 lei, lakás, fű-
tés, világítás, élelemvár.
Séf de musica Minele Sta-
tulu, Lonea Petroşeni. 6800

Eladó jókarban levő
Kölber-féle csukott kocsi.
Cím Lázár Miklósné Csik-
taploca, postá Mercurea-
Ciuc. 6801

Eladó egy használt, de
jókarban levő **diván.** Va-
sut-ucca 30 sz. alatt. 6399

Gyakorlott **Gravíri** fel-
vesz a „Record” bélyegző-
gyár Trg.-Mureş. 6811

100 drb. öni való I. a
jub eladó. Kocsis Károly
bácsnál, Cernatal de Jos
Alsócsernáton. 6815

Utazó, ki az öszo-
dasági gépek, ma-
pek és műszaki
eladásában nagy
sággal bír, külföldi
szakember, a rom-
met-magyar nyelv-
állást keres. Szíves
keresést továbbít
kiadóhivatala Agri-
zó jellege.

Bécsi nő háztar-
járatos, zongorist
franciául beszél, a
hoz, vagy házvezető
ajánlkoz. Réti M.
Continental szálló

Magános ur
megbízható, töké-
őzi tudó, az öszo-
tartásiteendőkből
tisztá mindeneszám
nőtkeres. Alánlat
Vass ügyvéd írod-
bou Judeţul Salaj

Eladó ház szab-
ból, Közép-ucca 24.
lődni ugyanott.

Eladó két darab
félhizott dísznő, K.
ucca 5. Zárda mé

Két ágyas ucca
rozott szoba kiad-
6807 sz. alatt a kiad

Bukarestben a bi-
hoz közel 5 évre
adó egy **villany**
kel teljesen
modern **pókség**,
üzlethelyiség 5 szob-
kás, konyha, istál-
ból Évi bér 1100
Értekezhetni lehet
személyesen dec-
9-én. Rubinstein
rest, Blanari 12. l.

Villanytelep
pára (hat 10000
motor dynamóval)
felszereléssel elad-
kódásban látható
ház-ucca 25.

Ökaleveles gépek
Diesel Stabil és
e szakmában vég-
kákban perfekt,
belépésre állat
velek „Csálados
ligére a kiadóba

KIRCHEIS-féle

**plémegmunkáló-
gépek**

amíg a készlet tart

KÉPVISELET
Erdély részére:

BRASSÓ, KUT-UTCA 43

**BRILLIÁNSOKAT, gyémántokat, gyi-
gyöket, smaragdokat, ARANYAT,
ezüstöt, platínát**
a legmagasabb napi
áron vesz

OSTERSETZER H ékszerész, Buzassó

2068

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavidálatának körirógépén, Brassóban.